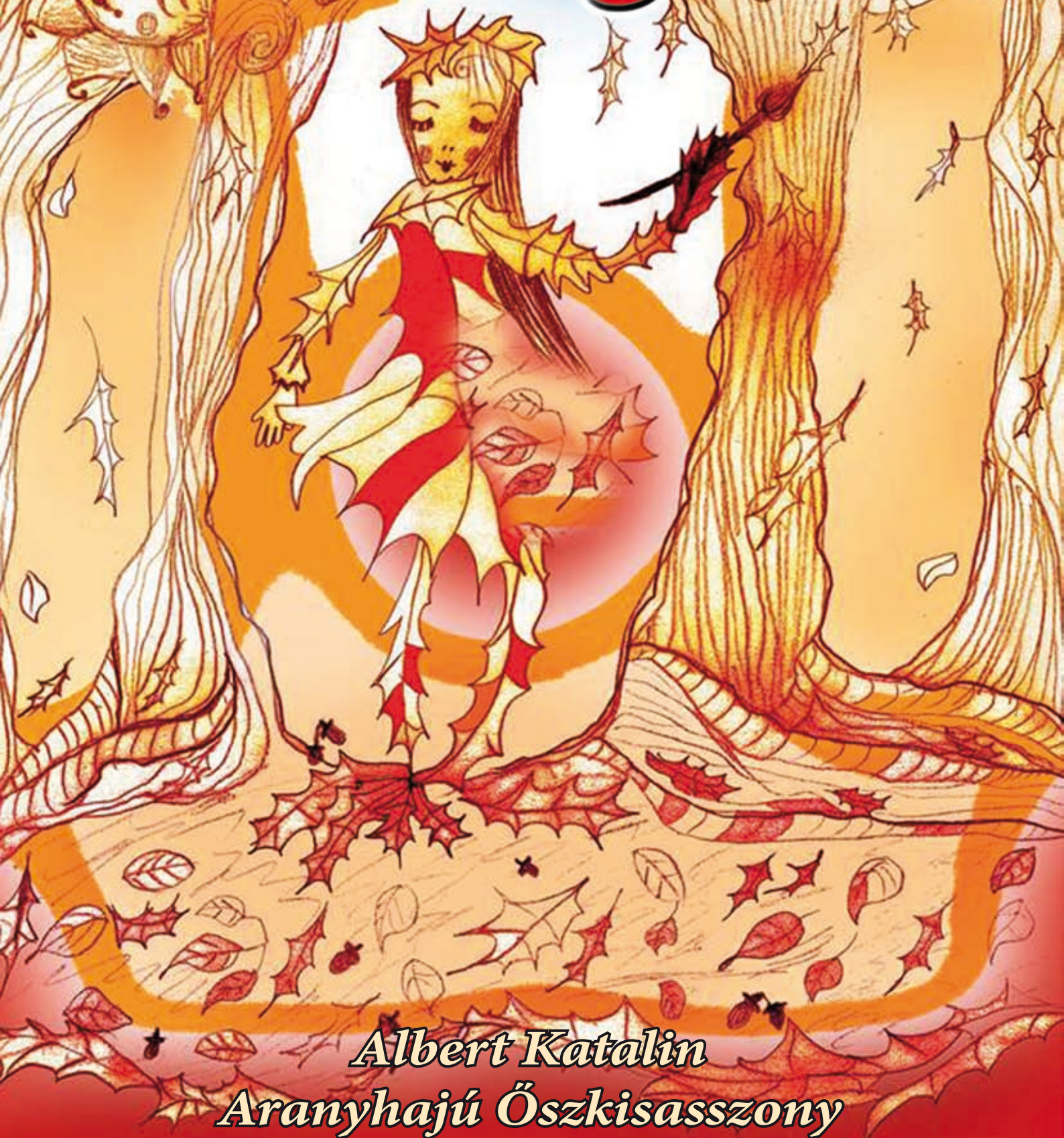

68. évf., 2014. XI. 6., 33. szám

Jó Pajtás

Albert Katalin
Aranyhajú Őszkisasszony

A hétvégén találkozunk a versmondókkal...

Néhány nap, és találkozunk Udvarnokon! A helybeli és a bégaszentgyörgyi szervezők szerint minden készen áll fogadásunkra, Pál Károly járművet ígért, mely az Észak-Bácskai tanulókat és kísérőiket Bánátba szállítja, a Magyar Szó Kft. pedig a más irányból érkezőkről gondoskodik...

Rendezvényünk, a 4. Szűcs Imre Gyermekversmondó Verseny tehát november 8-án 10 órakor kezdődik a szokásos helyen, az udvarnoki Művelődési Házban. A benevezések alapján lesznek szabadkai, nagykikindai, kishegyesi, szentmihályi, magyarcsernyei, zentagunarasi, temerini, óbecsei, palicsi, tóbai, muzslyai, magyarittabéi versenyzőink. Teljesítményüket háromtagú zsűri: **Kovács Jolánka** muzslyai könyvtáros, **Krekity Olga** kishegyesi újságíró és **Bordás Győző**, a felkészülés során használt Ezüsttulipán kötet újívédi szerkesztője összetételben fogja elbírálni.

A résztvevők oklevelet kapnak, a győzteseket és felkészítő tanáraikat könyvjutalom várja. A rendezvény támogatói az újívédi **Atlantis** és **Forum Könyvkiadó**, a zentai **IrisDekor**, a szabadkai **Életjel**.

Mindennemű kérdéssel hozzánk fordulhatnak a 021/475-4008-as telefonszámon, de még biztosabb a már megadott e-mail-címen.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk a szép vers, a vajdasági magyar költészetet népszerűsítő versmondó versenyünkön, Udvarnokon!

...és másfél hét múlva a sakkozókcal

Egy héttel később, november 15-én Bajsán a Testvériség-egység iskolában a kis sakk-reménységekkel találkozunk 9 órakor.

A Jó Pajtás szerkesztősége a bajsai Szögi Lajos sakk-klubbal és a Vajdasági Sakkszövetséggel közösen szervezi a hagyományos sakkversenyt az általános iskolások részére. Az egyéni és csapatgyőztesek egyaránt serleget, érmeket, a díjazottak pedig különböző ajándéktárgyakat kapnak jutalmul. A szervezők reggelit biztosítanak a résztvevők számára, az utazási költség a benevező iskolákat terheli. A résztvevőknek sakk-készleteket és sakkórákat is hozniuk kell magukkal.

A szervezők arra kérik a benevezni szándékozó iskolák csapatvezetőit, hogy a verseny gördülékenysége érdekében benevezéseiket (lapunk 31. számának 3. oldalán található) a szükséges adatokkal (iskola, csapatok összetétele) küldjék el legkésőbb november 10-éig e-mailben (kokai@magyarszo.com), vagy pedig hagyományos postán (Jó Pajtás szerkesztősége, Vojvoda Mišić utca 1., 21000 Novi Sad).

Eljött az ősz

Kertünkben járt az ősz.
Kolompár Kornél, 3. osztály,
Emlékiskola, Zenta

Üres már a madárfészek. A fákról lehullottak a levelek. Sárgulnak, barnulnak és pirosodnak. A virágok elhervadnak. Mindez talán azt jelenti, hogy eljött az ősz?

Budai Szabina

*

Ősszel a fák lehullajtják leveleiket. Szép színessé varázsolják a környezetet. Az időjárás megváltozik. A vándormadarak melegebb éghajlatra költöznek. A gyümölcsösben szüretelnek.

Kuszli Petra

*

Eljött az ősz, és változatos az időjárás. Néha esik az eső, néha pedig süt a nap. Tarkák a levelek, és lehullanak a fákról. Így kopasszá válnak, a virágok pedig elalszanak. Ilyenkor nagyon szép a természet.

Pekár Noémi

3. osztály, Petőfi Sándor iskola,
Óbecse

G. Joó Katalin

Őszkisasszony

*Aranyhajú Őszkisasszony
bíborszínnel festeget,
hullnak, szállnak körülötte
a szebbnél szebb levelek.*

*Beszínezi, aranyozza,
csókolja a fákat,
bíborselyem takaróval
borítja be a tájat.*

*Aranyhajú Őszkisasszony
perdül-fordul, integet,
szellők szárnyán tovalibben,
búcsúzóul rám nevet.*

* A vershez kötődik a címlapon látható rajzunk, melyet Albert Katalin készített. A csodás alkotásokat a Jó Pajtás olvasóinak ajánlották fel, s ezt nagyon köszönjük!

Olvass bennünket!

Ígéretünkhöz híven mai számunk igazán őszi jellegű, ehhez a címloldali rajz, Albert Katalin remekbeszabott műve, és a fentebb olvasható költemény, Gerölyné Joó Katalin alkotása adja meg az alaphangulatot. A két magyarországi szerző a világhálón bukkant ránk, és örömmel vettük, ha egy-egy művüket megoszthatják a délvidéki gyerekekkel.

Mai számunkban a könyvnek, az olvasásnak, az iskolai rendezvényeknek is nagyobb teret biztosítottunk, de azért érdemes felütni a szokásos rovatokat is.

A jövő hétre újabb meglepetéseket tartogatunk, olvassatok bennünket továbbra is!

Ami szép, az mindenkienké!

A néptáncról a népművészetig a népviseleten át

„Valódi” dorozslóiak fellépés előtt (Fotó: Ótos András)

Jó hallani, hogy sok kisdíák ismerkedik továbbra is a néptáncal, ugyanúgy, mint az elmúlt évtizedekben. Nemrég a kishegyesi Ady Endre kísérleti iskolában járva győzöttünk meg arról, hogy az iskolán kívüli foglalkozások jelentős részét teszi ki a néptáncolás a sportolás, vagy a hangszeroktatás mellett.

Persze nem fog mindenki olyan csodálatos eredményt elérni, mint a topolyai Kodály Zoltán Magyar Művelődési Egyesület Cirkalom táncgyűttese az idén tavasszal, amikor nagy-nagy örömeinkre diadalmaskodtak a Fölszállott a páva tehetségkutató versenyen (lásd mai poszterünket). A táncgyűttes közel 30 éve népszerűsíti a délvidéki és az ősszmagyarság értékeit, népi kultúráját. Kiváló táncosai, vezetői vannak, ennek köszönheti az eredményeket is. Topolyán igazán rátermettnek kell lennie annak a táncosnak, aki a táncgyűttesbe szeretne bejutni.

Sok vajdasági izgulva végig a Cirkalom diadalútját a televízió képernyőjén, épp ezért gondolom, hogy sikerükön felbuzdulva az ideitánévben még többen ismerkednek a néptánc titkaival, mint korábban. A néptánc szervezésén kötődik a népviselet. Emlékeztek-e, mely vidék népviseletébe bújt a Cirkalom a döntőn?

Ha nem emlékeztek már, eláruljuk: dorozslói (Nyugat-Bácska egyik legszebb faluja) népviseletbe bújva adták elő az ehhez a térséghez kötődő táncukat. És te láttad-e már, ismered-e környezeted népviseletét, dédszüleid öltözékét?

Valóban sokféle öltözet van, annyit azonban megjegyezhetünk, hogy tájanként a főbb típusok a dunántúli, a felföldi, az alföldi és az erdélyi. Jellegzetes vidékek a Galga-mente, Kalotaszeg, Kalocsa, Matyóföld, Hosszúhetény, Hollókő, Kazár, Ormánság, Sárköz, Székelyföld, Torockó... Másként öltözött a nemes, a jobbágy, a polgár. Ma már kevés helyen hordanak mindennap effajta öltözetet, esetleg ünnepekre, különleges alkalmakra öltik fel. A vajdasági magyarság körében a népviseletet fellépésekre, különféle ünnepi alkalmakra veszik fel.

Már-már azt hihetnénk, hogy a népviselet mind inkább kiszorul az életünkből, de nem így van. A néptáncosok életben tartják, de tőlük függetlenül elővették a látványos motívumokat a rajzfilmművészek, a könyvillusztrátorok, sőt a divattervezők is. Szinte azt is mondhatnánk, ismét divattá vált a népművészet. Előttört a díszítőkedv, a szépre és egyénire való törekvés. Ezért menekül a XX. század technikájával elkényelmesedett városi ember időről-időre a

természethez és az ezt közvetlenül tolmácsoló népművészethez zenében, költészetben, tárgyi világában és öltözködésében.

A népművészet nem kötődik ma már egy tájegységhez. A sajtó, a film és a televízió ledöntötte ezeket a határokat. Ami szép, az mindenkienké.

N-a

Mai ruhadarabokon is kiválóan megállja helyét a népies díszítés

Tudod-e?

Népi táncaink eredete az ősi korbanyúlódik vissza, amikor a tánc a szertartások része volt. A hangulatban, az erőben bővelkedő férfítáncok, valamint az a sajátosság, hogy a magyar tánc főleg férfítánc, arra engednek következtetni, hogy az első magyar táncok harci táncok voltak. Ezt erősíti meg, hogy a táncokat túlnyomórészt körben járják. Ennek az lehet a magyarázata, hogy a táncoknak tűz lehetett a középpontjuk. A harcos múlt emlékét őrzik a ma élő botos táncok is.

A Cirkalom táncosai dorozslói népviseletben

Világjáró bajusztúra

Az emberek imádnak tízes listákat készíteni. Összegzik és rangsorolják például a legjobb hangú énekeseket, a legviccesebb filmeket, a legszívesebben fogyasztott ételeket, a legbambább fizimiskájú kutyasokat, a leghíresebb bajuszokat... Nem vicc, hiába mosolyogsz most, kedves olvasóm, tényleg létezik olyan bajuszlista, melyre a világ tíz legismertebb bajuszának tulajdonosa került. A lista élén Salvador Dali „eszement”, fölfelé pördülő cérnabajusza áll, maga mögé utasítva Hitler, Chaplin, Poirot, sőt Freddie Mercury kackiás bajuszát is.

Vajon miért olyan fontos teremtmények a bajuszok, hogy saját toplistájuk is van? **Vig Balázs** *Három bajusz gazdát keres* című mesekönyvében megválaszolja e kérdést, ugyanis lerántja a leplet a bajuszok viselt dolgairól, sőt azt is kinyomozza, a híres embereket a saját bajuszuk tette híressé. Merthogy a bajuszok csudálatos teremtmények! Nemcsak palástot viselnek, akár a királyok, és csákányt forgatnak, akár a bányászok, hanem beszélnek (Mit beszélnek?! Rongyosra rojtozzák a szájukat!), énekelnek, muzsikálnak, sőt, ha úri kedvük úgy tartja, világot járnak indulnak, és olyan kalandokba keverednek, hogy azokat egy hétpróbás betyár is megsokallaná.

Vig Balázs három bajusszal keveredett közelebbi ismeretségbe mesekönyvének megírása során, így magától értetődik, hogy e három bajusznak fontos szerepet osztott készülő alkotásában. A kötetet lapozgatva megismerhetjük mi, olvasók is Pöndöri uram csodaszép, Fancsali uraság csodahosszú, és Hóberti úr izgó-mozgó bajuszát, név szerint Kunkori komát, Harcsa szomszédot és Kedves bajuszt. Miután e három szőröcsomó, vagy fogalmazhatnánk úgy is: szörmasni, körbekalauzol bennünket a varázslatos Születésnapfalván, magukkal invitálnak egy-egy kalandos vándorútra, melyek során Kunkori koma Torzomborzi komává válik, tejet iszik és a szomorú zsványok közé áll, Harcsa szomszéd feleséget keres, Kedves bajusz pedig a városba szökik, ugyanis trombitaművészé szeretne válni.

Vig Balázs szerző úr persze nem szándékozott e nevezetes bajuszok által háttérbe szorulni, saját magát is beleírta a történetbe, mégpedig a bajuszfóbiás Író úr személyében, akinek nemcsak a bajuszok iránti ellenszenvét, hanem saját féltékenységét is le kell küzdenie. Ebben segít neki az orra alá telepedett Kedves bajusz, aki van annyira önféjű (Netán önbajszú?), hogy ha úgy tartja kedve: trombitálgat,

vagy csálén konyul, esetleg szemtelenül belélog a levesbe. Kettejük civódása, majd szövetségre lépése egy izgalmas, közös kaland kezdete.

Hogy hogyan végződhet egy ilyen Vig Balázs-féle világjáró bajusztúra? Épp ahogyan elkezdődött: mosollyal, kacskintással, bajuszpördörgetéssel. Mindezek Balázshoz hasonlóan vig, rajzos kedvű krónikása, Kárpáti Tibor, aki az ábrák nyelvére fordította e kunkori történetet.

Csik Mónika

Legkedvesebb könyvem

Az én kedvenc könyvem címe A világ legjobb focistái. A könyvet a Graph Art Kft. adta ki.

Azért szeretem, mert leír mindent, amit a fociról és a focistákról tudni kell. Kedvenc részem Philipp Lahm életrajza. 1983. november 11-én született Münchenben. Pályafutását a Bayern FC csapatnál kezdte. Lahm a pályán jobb háttvédet játszik. Nagyon gyors, de fejleni nem nagyon tud, mert csak 160 cm magas. Jól szerel, és kiválóak a passzai. A megszámja 21-es.

Hét évesen arról álmodozott, hogy egyszer felemelhesse a trófeát, és 2014 nyarán megtehetette ezt a világbajnokságon. Amit még fontos tudni róla, hogy minden mérkőzés előtt elmond egy imát. Rajta kívül szerepel a könyvben Lionel Messi, Mesut Özil, Neymar Jr és Iker Cassilas is. Szeretnék még több dolgot meg tudni a focistákról. Néha a szur-

kolók biztatásával nyerik meg a mérkőzést, ezért nézők nélkül nem igazi a futball.

Szeretek focizni, ezért olvasom ezt a könyvet, és ezért is szeretem.

Hajdú Csanád 5. osztály,
Samu Mihály iskola, Péterréve

Népszerű a gyermekirodalom a Belgrádi Könyvvásáron

Az elmúlt héten rendezték meg Belgrádban a hagyományos könyvvásárt, melyen évről évre rengetegen megfordulnak, és a kedvezményes áraknak köszönhetően könyveket vásárolnak. A gyerekekről sem feledkeznek meg, sőt igen nagy figyelmet kap a gyermek és ifjúsági irodalom itt is, akárcsak a budapesti könyvvásárokon, vagy a világszinten is jelentős könyvekkel kapcsolatos találkozón, mint mondjuk az október elején megrendezett Frankfurti Könyvvásáron.

Visszakanyarodva a belgrádi eseményekre, a fiatalabb korosztály kedvenc műfajai az eladásokból ítélve továbbra is a sci-fi, a kalandregények és a horror felé közelítő ponyvairodalom. Azért az 59. alkalommal megrendezett vásáron is megtalálható a klasszikus irodalom, így sokan az elmúlt hetet arra használták fel, hogy olcsóbban hozzájussanak a házi olvasmányokhoz, a nagy klasszikusokhoz, vagy szótárakhoz, lexikonokhoz. A jelekből ítélve a fiatalok szívesen olvassák azokat a műveket is, melyeket megfilmesítettek. A vásáron bemutatkozott az Urban Reads Kiadóház John Green új, szerb nyelven is olvasható műveivel. A vásáron túlsúlyban vannak a szerb nyelvű kiadványok, de angol, német és más világnyelven írt kiadványokat is, és ritkán árusított irodalmat is találhatunk. Magyar nyelvű könyveket nem árulnak a vásáron, kivéve a vajdasági magyar könyvkiadók kiadványait, melyeket évek óta bemutatnak az érdeklődőknek.

N-a

Diákközelbe hozott fizika

A természettudományos show nem kerülte el Óbecsét sem

A tudományokat, azon belül is a fizikát szeretnék izgalmasabbá, emberközelibbé tenni a gyermekek számára a magyarországi Felsősök Éve programsorozat keretében. A budapesti Csodák Palotájának két előadója járta az elmúlt hetekben Vajdaságot, Kárpát-medencei körútjuk során Óbecsén a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben is bemutattak a Fizika-show-val. A másfél órán át tartó izgalmas bemutatón a község minden általános iskolás tanulója ott volt. A gyerekek élvezték az előadást, szívesen vettek részt a kísérletekben, válaszoltak a kérdésekre, aktív részesei voltak az előadásnak.

– Látványos kísérleteket mutatunk be. A fizikai tananyaghoz igazodva mintegy kétszáz kísérletet állítottunk össze, amelyek által szórakoztató formában tudjuk ismertetni a tananyagot. Nem csak iskoláknak szól a Csodák Palotája, bárki eljőhet, és megtalálja a maga szórakozását. Mindig a csomagolás a lényeg, hogy a tudást valamilyen élmény formájában adjuk át. Az intézmény egyébként több mint húszéves múltra tekint vissza, 1996-ban nőtte ki magát állandó kiállítássá, vannak interaktív kiállításaink is – mondta **Kiss Csaba**, a Csodák Palotájának egyik előadója.

A Petőfi Sándor és a Sever Đurkić iskola hetedikesei, nyolcadikosai is elmesélik élményeiket: **Bagi Natália, Kiutcai Szilárd, Horvát Nikolett, Vajda Adrianna, Pál Orsolya, Bezeg Bettina, Karácsonyi Attila és Jusztin László.**

Laci már járt a palotában, ezért, ha nem is volt nagy kedve elmenni az előadásra, nem bánta meg, hogy ott volt.

– Kellemesen csalódtam a kísérletek láttán, ugyanis kezdetben nemigen volt kedvem elmenni. Különbben már kiskorom óta vonzanak a kísérletek, Budapesten is voltam már a Csodák Palotájában. Először a fizikai, majd a kémiai jelenségeket mutatták be. Nekem nagyon tetszett, mert jobban megértettem a tavaly tanult tananyagot.

Orsolya szerepelt a színpadon.

– Amikor azt kérdezte a kísérletvezető, ki tudja átszűrni a lufit, hogy ne menjen belőle ki a levegő, jelentkeztem. – meséli Orsolya – Ugyanis a tévében már láttam ezt a kísérletet, s úgy gondoltam, meg tudom csinálni. Ott kell átszűrni a lufit a hurkapálcával, ahol a legvastagabb. És sikerült! Nekem a kémiai kísérletek is tetszettek, különösen, a folyékony nitrogén robbanása.

Adrianna nem vett részt a kísérletekben, nem ment föl a színpadra, de annál jobban élvezte.

– Nagyon tetszett, amikor nem tudták elfújni a gyertyát – emlékezik vissza Adri –, s a bácsi egy füsttel teli hordót állított oda, meghúzta a kart, a füst ráömlött, s a gyertya már nem is égett. Érdekes volt, amikor az előadó fölhívott

Éberrel figyel a közönség

egy fiút a színpadra, megvizsgálta a kezét, habot tett rá, s meggyújtotta. A hab elégett, a keze épségben maradt. Nekem is tetszett az a kísérlet, amikor a nitrogénhez forró vizet öntött, s robbant. Hatalmas füstfelhő keletkezett. Az is izgalmas volt, mikor repült a fél literes üveg a közönség soraiba.

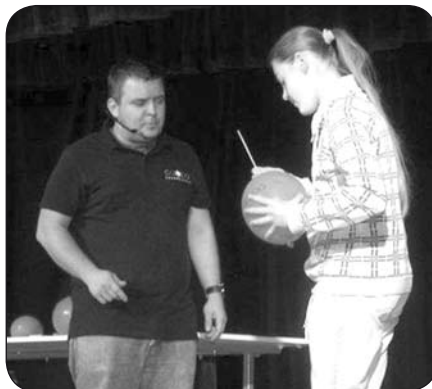
Attilának is tetszettek a kísérletek, különösen a szárazjéggel.

– Nem tudtam, hogy a szárazjég nem hűt annyira – meséli Attila –, ugyanis a bácsi a szájába vette, s olyan vicces volt, mikor „füstölt” a szája... Meg az is jó volt, amikor bemutatták, egy hordóban hogyan lehet eloltani egy égő gyertyát...

Bettina olyan ügyes, hogy kétszer is szerepelt a színpadon.

– Először egy igen hosszú zacskószűrőseget kellett fölfújni – mondja –, de nem sikerült, mert közvetlenül a zacskóba fújtuk a levegőt, a bácsi meg távolabbról, így a teremben lévő levegő is a zacskóba áramlott. Másodszor pedig az volt a kérdés, hogy ki tudja a palackot a lufi segítségével az asztalról úgy lelökni, hogy a lufi ne érjen a palackhoz. Jelentkeztem, és felmentem a színpadra, elvágtam a lufit, s a benne lévő levegő hatására a palack legördült az asztalról.

Natália a Facebookon látott hasonló kísérleteket.

Mi történik Orsival és a lufival?

– Nyár óta kísérem a Facebookon a kísérleteket – meséli –, s most is érdeklődéssel néztem végig az előadást. Tetszett, mikor a kísérleteket vezető bácsi szívószálon át fújta a pingponglabdát, s az fönt maradt a levegőben. Az is érdekes volt, amikor vágosta el a szívószálat, és amikor belefújt, mind magassabb lett a hang...

Szilárd nem fél a tűztől, ezért lehetett jelenése a színpadon.

– Mikor a bácsi szólott, hogy azt szeretné látni a színpadon, aki nem fél a tűztől – emlékezik vissza –, jelentkeztem. Megkérdezte, hogy kalapot szeretnék a fejemre, vagy munkavédelmi sisakot. Természetesen a sisak mellett döntöttem. Egy székre ültetett, s azt mondta, a fejem fölé fogja meggyújtani a lufit. S nevesek, mert különben a fejemre önti a lufi vizet. Végigmosolyogtam a kísérletet, persze hiába akarta meggyújtani a lufit, nem tudta, mert benne volt a víz...

Nikolett is fönt volt a színpadon, elmesélte, miért is került oda:

– Bátor jelentkezőt kért a bácsi, s én jelentkeztem. Folyékony nitrogént öntött a kezemre, lassanként. Aztán mondta kémia órán a tanár úr, ha egyszerre öntötte volna rám, lehet, hogy lefagyott volna a kezem!

Koncz Erzsébet

Ha elég erősen fújunk a szívószálba, a labda nem esik le

Egy kiséger rejtelmekkel teli útja a fánkig

Muhi Renáta összefoglalója szerint a magyarkanizai Zmajban programozási hetet is tartottak október folyamán, ám azt megelőzően, az Ady-épületben egy felkészítő órára is sor került, melynek célja a gyerekek és szülei bevonása az önálló munkába. Az órán részt vettek ötödikes és hatodikos tanulók szüleikkel együtt. A diákok egy zsebszámológépet kaptak, amelyet szülei segítségével programozhattak be. Zsebszámológépük összeadott, kivont, szorozt és osztott két szám bevitelével.

CodeWeeknek nevezték el a programozási hetet. „Megkezdődött a nagy kihívás. A diákok nagy lelkesedéssel vettek részt az eseményen. A két épület ötödikes és hatodikos diákjai vettek részt a számítógépes játékkészítésen. A játék témája egy kiséger rejtelmekkel teli útja a fánkig. A cél az volt, hogy úgy jusson el az egér a fánkig, hogy közben kikerülje a folyton járórózó macskát. A diákok és a felnőttek is nagyon élvezték az együtt töltött időt. A **résztevő diákok a következők voltak:** Szabó Ádám, Tandi Áron, Berec Dávid, Tukacs Lénárd, Bosznai Dávid, Bús Denisz, Krizsán Csongor, Cseszko Ákos, Kollár Patrik, Fábián Tamás, Konc Bálint, Lakatos Károly, Sörös Szabolcs, Apró Dávid, Bajusz Erik, Nagy Kristóf, Piri Attila. **Vezető tanár:** Kókai Anasztázia”.

Három nappal később az Ady-épületben folytatódott a programozási hét. „Erre a megmérettetésre a két iskola ötödikes, hatodikos és nyolcadikos diákjai neveztek be. A több odafigyelést és precizitást igénylő feladat lényege az volt, hogy egy olyan pályát kellett kialakítani és beprogramozni, amelyen a kurzossal végighaladva a virtuális falakhoz nem szabad hozzáérni. A pályát vonalakból építették, beprogramozták, az ügyesebb diákok rejtett akadályokat is tettek a pályára, nehezítve az ott végighaladók dolgát. A tesztelők a tanárnők és a diákok voltak. A gyerekek élvezték a feladatot, és terveik között

szerepel a saját játékok továbbfejlesztése. A **résztevő diákok a következők:** Tót Viktória, Pozder Máté, Losonc Szabolcs, Pekla Tamás, Zsoldos Dominik és apukája, Ország Dávid, Szalai Viktor, Kovács Viktor, Tukacs Lénárd, Berec Dávid, Antóci Bence. **Vezető tanár:** Muhi Renáta volt.” (www.jjzkanjiza.edu.rs)

Mozgalmas október Magyarkanizsán

A magyarkanizai J. J. Zmaj iskola tanulói kedves vendégeket fogadtak október derekán, méghozzá a kiskunhalasi **Szilády Áron Református Gimnázium** 8. osztályos tanulóit. A magyarországi vendégek meglátogatták az Ady-épületet, valamint a város látványosságait és a környező települések érdekességeit, mint például a Palicsi Állatkertet. Ez a kirándulás azért valósulhatott meg, mert a Rákóczi-szövetség által kiírt pályázatot megnyerte az iskola. Néhány tanár kíséretében érkeztek, közöttük volt Nagy Anikó tanárnő, valamint az osztályfőnök, Bíró Emőke. Az első állomásuk az iskolánk volt, ahol egy kisebb műsorral fogadtuk őket az 1956-os forradalom emlékére. Az előadás után megkezdődött az ismerkedés. Az iskolánk számára nyílt egy olyan lehetőség is, hogy viszonzzuk a kiskunhalasiak látogatását március 15-e, a másik magyar nemzeti ünnep alkalmából.

Egy nappal korábban a **zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium és Kollégium** tett látogatást az Adyban. A bemutatón hatodikos, hetedikos és nyolcadikos tanulók vehettek részt. Négy tanár és ugyanennyi diák látogatott el. Előadásukat két részre osztották, az első felében fizikai, míg a másodikban kémiai kísérleteket mutattak be. Az előadás közben egy robottal ismerkedtünk, mikroszkóppal vizsgálódhattunk, valamint robbanhattunk is egyet-kettőt. A kísérletek figyelemfelkeltő nevet kaptak: elefánt fogkrém, szellem a palackban stb.

Nyilas Orsolya és Kovács Anita, 8. osztály

Akik szívesen veszik kezükbe a Jó Pajtást

A szenttamási J. J. Zmaj iskolában két negyedik osztályos van. Az elmúlt héten már találkozhattatok az egyik osztállyal, íme felvételünkön a másik osztály, a IV/2. Sajnos nem értek a felvételre valamennyien, tanító nénijüktől azonban megtudtuk, hogy szívesen olvassák a Jó Pajtást, az osztály több mint fele megvásárolja. Hogy mit kedvelnek? Nos, nemcsak a vicceket, noha azokat is szívesen átböngészik. Elolvassák az állatokról, iskolai történekekről szóló beszámolókat is, ki-ki kedve szerint. Reméljük, sikeres munkáik közül is mind több bekerül majd lapunk hasábjaira.

N-a

Amikor 1492-ben Kolumbusz Kristóf kikötött egy ismeretlen parton, amelyről azt hitte, India, az európaiak számára egy új világ kapuja nyílt meg. Észak- és Dél-Amerika felfedezése után Ausztráliáig is elértek a tengerészek. Az újonnan felfedezett gazdag tájak kincsei azonnal vonzották a spanyol, portugál és más európai hódítókat. Ezek az évtizedek rengeteg újat hoztak Európa számára, növény- és állatfajokat, amelyeket még soha nem is láttak. Temérdek kincs került át az Atlanti-óceánon földrészünkre. Sajnos, amíg az ókontinens népei egy új korszak kezdetének örvendtek, az amerikai földrész őslakos törzsei a pusztulásuk előtt álltak. Közöttük a hatalmas Azték Birodalom is. Az aztékokat egyes történészek a legmagasabb kultúrszintű közép-amerikai törzsnek tartják, mások kegyetlen vérszomjas barbároknak. Egy biztos, igazi harcos népről van szó, a gyermekeket már kiskoruk óta katonáknak nevezték.

Hernan Cortez

Az aztékok birodalma a XV. században és a XVI. század elején élte fénykorát. Kiterjedt Közép-Amerika legnagyobb részére, és több millió lakosa volt. A lakosság több társadalmi rétegre oszlott: legfelül az uralkodó, a nemesek, majd a papok, katonák, kereskedők tartoztak. A társadalmi ranglétra alján a parasztság és a kézművesek helyezkedtek el, legalul pedig a rabszolgák és hadifoglyok. A birodalom központja Tenochtitlán városa volt, melynek hatalma lassacskán más városokra is kiterjedt Itzcoatl azték uralkodó idejében. Az ő utódja, I. Montezuma idején, aki majdnem három évtizedig uralkodott (1440–1469), a birodalom elérte fénykorát. Nemcsak katonai, de gazdasági szempontból is megerősítette államát, és élénk kereskedelmet alakított ki. A legjelentősebb áruk a kakaó, a gyapot és a kaucsuk voltak, de más késztermékek is, mint például díszes takarók.

Tenochtitlán a Tetzcoco-tóban lévő szigetcskén terült el. A XIV. század közepén alapították, de már másfél évszázaddal később körülbelül 300–400 ezer lakosa volt, amely hihetetlenül nagy szám volt abban az időben. London lakosainak száma ekkor mindössze kb. 200 ezer fő. Az azték fővárost három híd kötötte össze a szárazfölddel. A városban paloták, piac, templomok és három nagy piramis is volt.

Az Azték Birodalom fénykora és bukása

Tenochtitlán, az azték főváros

Ahuizotl és II. Montezuma uralkodók idejében a határok tovább terjedtek a Csendes-óceán partjáiig, beleértve a mai Guatemala, Nicaragua és Honduras térségeit. Az aztékok uralma alatt lévő törzseknek nem volt könnyű az élete. Azon kívül, hogy adót kellett fizetniük, sokan közülük az azték oltárokon fejezték be életüket, különféle vallási szertartásokon. Az emberi áldozatok nagy részét vérszomjas hadistenük, Huitzilopochtli számára, valamint a halál és a pusztítás istenének, Tzacatlipocának mutatták be. Néha több ezret áldoztak fel egy-egy alkalommal. Élő emberek szívét tépték ki. Éppen emiatt a spanyol konkvistádorok érkezését egyesek megváltásnak tartották, és segítettek a hódítóknak az Azték Birodalom megdöntésében. A spanyol konkvistádorok, Hernan Cortezzel az élen 1519 februárjában érkeztek a Yucatán-félszigetre, a Tabasco folyó torkolatánál kötöttek ki. Itt a Tlaxcala törzsek harcosai támadtak rájuk, de később a spanyoloknak sikerült velük békét kötniük. Együtt elfoglalták és lerombolták Cholula városát, az aztékok vallási központját.

II. Montezuma

Utána az azték főváros felé vették az irányt. Cortez maréknyi serege, tizenegy hajón 566 katona és még 200-an, a hajók legénysége, nevenséges létszámot jelentettek a több száz-ezernyi benszülőtt harcossal szemben, de felszerelésük (néhány ló és tizennégy bronzágyú) és a körülmények, amelyek között megérkeztek a végtelen tenger felől, hihetetlen félelmet keltettek a hiszékeny aztékokban. A „fehér ember” érkezését állítólag már korábban megjósolták. Cortezről azt gondolták, ő az a Quetzalcoatl, a fehér, szakállas isten, akit jóslataik is említenek. A spanyolok lovai, puskái és sok más olyan felszerelése, amely ismeretlen volt az aztékok számára, elhitette velük, hogy valóban valamilyen magasabb rendű lények jöttek. Először láttak fehér embereket.

Cortez maga mellé állította az aztékok minden ellenfelét, így a spanyolok oldalán több ezer benszülőtt harcosra számíthatott.

Az első találkozó még barátságos, ismerkedő hangulatban telt, Montezuma befogadta és megvendégelte a spanyolokat a palotájában. A spanyolok azonban elfogták, és sok kincset kértek szabadon bocsátásáért. Harcra került sor, amely folyamán az európaiak nagy veszteségek árán, életüket mentve menekültek ki Tenochtitlánból. Montezuma is életét veszítette, tisztázatlan körülmények között.

Cortez serege csak több hónapos harcok után foglalta el Tenochtitlánt. Kivégeztette az új azték uralkodót, Cuahtemocot. Montezuma kincsének csak egy részét találták meg, amit elküldtek V. Károlynak, a spanyol királynak, azonban a kincs soha nem érkezett el hozzá. Az egész birodalom térségéért még másfél évszázadon át küzdeniük kellett a spanyoloknak. A kereszténységet is rákényszerítették a benszülőtt törzsekre. Tenochtitlán romjain épült fel a mai mexikói főváros, Mexikóváros.

Gyarmati Balázs történész

Események nyomán

1814. november 6. – Megszületett **Ganz Ábrahám** feltaláló, gyáriparos, a magyar nehézipar egyik megeremtője. Vasöntőmester volt, első kis műhelyét 1844-ben nyitotta meg Budán. Üzemében öntöttvas tárgyakat készített, s nagy szorgalommal lassanként tekintélyt vívott ki magának. A Lánchíd vastartóit már ő készítette. Vállalata fejlődésében a szabadságharc hozott némi megtorpanást, ágyúkat öntött ugyanis a honvédseregnek, s ezért Világos után elítélték. 1854-ben azonban már újabb fordulóponthoz érkezett üzeme, saját fejlesztése eredményeként kéregöntésű vasúti kerekeket kezdett gyártani. Eljárását szabadalmaztatta, s kerekeivel európai hírnevet szerzett. Időközben profilját kibővítve malomipari berendezések készítését is elkezdte, s áruai sok ipari kiállításon nyertek díjakat. Hét segéddel nyitott picit műhelye alig két évtized alatt a magyar nehézipar egyik legnagyobb üzeme lett, a svájci származású egykori öntőmestert pedig Pest városa 1863-ban díszpolgárává választotta. Ganz Ábrahám végül öngyilkos lett, de a Ganz-vállalatok máig megőrizték a nevét. Első műhelyének helyén jött létre az Öntődei Múzeum.

1867. november 7. – Varsóban megszületett **Marie Curie** lengyel származású Nobel-díjas francia vegyész és fizikus. Eredeti nevén: Sklodowska. 1903-ban férjével, Pierre Curie-vel és Antoine Becquerellel megosztva fizikai Nobel-díjat, 1911-ben kémiai Nobel-díjat kapott. 1898-ban fedezte fel a tórium radioaktivitását, férjével közösen pedig a polónium és a rádium nevű radioaktív elemeket. 1906-ban Párizsban egy lovas kocsi halálra gázolta Pierre Curie-t, akinek tanszékét Marie Curie átvette

1944. november 9. – 35 éves korában agyonlőtték **Radnóti Miklós** költőt. Huszonegy társával együtt agyonlőtték, és tömegsírban helyezték el a Győr melletti Abda község határában. Eredeti neve: Glatter Miklós, névváltozatai: Radnói, Radnóczi, Radnóti. Budapesten, Újlipótvárosban született 1909. május 5-én. A modern magyar líra kiemelkedő képviselője. Jellemző rá a tiszta műfajiságra való törekvés, illetve a hagyományos, kipróbált műfajok felelevenítése.

1871. november 10. – **Henry Morton Stanley** brit újságíró és Afrika-kutató megtalálta az elveszettnek hitt **David Livingstone** felfedezőt. A Tanganyika-tó melletti Udzsidi-ban lelt rá. Livingstone utazó, kutató és hittérítő volt. Az első Afrika-kutatók hittérítők is voltak. Livingstone 1841-ben ment először Afrikába, 1849-től Dél- és Közép-Afrikában kutató fel addig ismeretlen területeket. 1855-ben a Zambézi Viktória-vízesést fedezte fel, Tanganyika és Uganda nagy részét feltérképezte, 1856-ban elsőként utazta be Dél-Afrikát a nyugati részétől a keletiig. Mivel ekkor négy éve semmi hírt nem kaptak róla, a New York Herald megbízta Stanleyt a felkutatásával, aki nyolc hónap múlva a Tanganyika-tónál így üdvözölte az eltűnt hittérítőt: „Dr. Livingstone, ha jól sejttem.”

1895. november 10. – A Zala megyei Pákan megszületett **Öveges József** fizikuspro-

fessor. Öveges József ősei apai ágon legalább kétszáz évre visszamenően néptanítók voltak, ő maga 1919-ben szerzett tanítói diplomát. Először a matematikai és a fizika érdekelte, de bencés és piarista tanulmányait követően pappá is szentelték. Tanári pályája kezdete után hamar eldöntötte, hogy az ifjúság számára szeretne tudományos-ismeretterjesztő könyveket írni, melyek előtérbe helyezik a fizika szépségét. Népszerű oktató volt, mert bármely bonyolult fizikai jelenséget és kísérletet az egyszerű emberek nyelvén is képes volt elmagyarázni. 1945 után a Közgazdaságtudományi Egyetemen tanított, majd a Budapesti Pedagógiai Főiskolán volt tanszékvezető tanár. Több mint harminc könyvet írt, igazi népszerűségét azonban közkedvelt rádiós és televíziós sorozatainak köszönheti.

317. november 11. – Pannóniában (Sarmatia) 316-ban vagy 317-ben megszületett a későbbi **Szent Márton**, a tours-i katolikus püspök. 15 éves korában a római hadseregbe sorozták. Katonaéveiben vitézsége mellett kitűnt jólelkűségével, felebaráti szeretetével, a betegek és a szegények iránti részvételével, egyszerű életmódjával. A legenda szerint Galliában, Ambianum (ma: Amiens) város kapujánál télen egy didergő koldusnak adta köpenye felét. 18 éves korában keresztelkedett meg, 20 évesen kilépett a hadseregből. A Genovai öbölben, Gallinaria szigetén remeteként tartózkodott. Püspökként is szigorú szerzetesi életet élt. Minden évben sorra látogatta a vidék egyházközösségeit, gyalog, számárháton vagy dereglyén. Egyik vidéki egyházkerületében, Candes-ben megbetegedett és 397.11.8-án elhalálozott. Tours-ban található sírja zarándokhely lett. Márton-napi hagyományok: A gazdasági év zárása volt ekkor, a munkaszerződéses lejártának a napja. A mesterek vacsorát adtak legényeiknek, a gazdák a pásztoroknak. Az advent előtti utolsó ünnepi étkezés a Márton-napi lúd evése volt. A szárnyas mellcsontjából a tél időjárását jósolták meg. Megkóstolták az új bort is. Ezen a napon készítik a „marcipánt”.

Még mozgalmas az élet a természetben

Ha megemelünk egy félig-meddig földbe ágyazódott vastos ágat vagy tuskót, néha valóságos miniállatkertet találunk alatta

Az őszi erdő minden évben pazar szín-játékot rendez, de ezenkívül is számos meglepetést tartogat. Ne csak a szarvasbögésre gondoljunk, hanem például a tölgyesekben bizonyos években nagyon gyakori ízletes **vargánya** gombára. Ez az egyik legkedveltebb gombafaj, amelyet sokan gyűjtenek, ám az utóbbi időben, különösen a városok környékén és a felkapott kirándulóhelyeken, igen megritkult. Könnyű felismerni: kalapjának a színe változó, néha szürkésbarna, más-kor meleg gesztenyebarna, a húsa fehér, s ha megtörjük, nem színeződik el. Úgynevezett gyökérkapcsolt (mikorrhízis) gomba, amely a tölgyekhez kötődik. Késő őszi terem. Nagyobb számban az esős években jelenik meg.

Vargánya

Ugyancsak a tölgyfákkal gyökérkapcsolt gomba a **tölgyfa-érdesti-nóru**. A piros kalapú, nagyon mutatós gomba helyenként és esetenként nagyobb számban fordul elő. A húsa megtörve vörhenyesbarnára vagy lilásra színeződik, de mivel nem mérgező, az ehető gombák közé tartozik. Gombagyűjtés közben gondoljunk az elkövetkező évekre is, ezért kíméljük a már előregedett, fogyasztásra alkalmatlan példányokat, ne rúgjuk fel őket! **Figyelem: Gombát sose szedjünk egyedül, csak a gombákat nagyon jól ismerő felnőtt kíséretében! Vannak ugyanis gombák, melynek már a pusztá érintése is mérgezést okozhat!**

Minthogy gombászás közben főleg a talajt, az avart figyeljük, ott rengeteg rovar, csigát és más apró élőlényt is láthatunk. Gyakori pél-

Ászka

dául a levelek között lustán mászó **erdei ganajturó**. Lilás szárnyfedői különösen akkor csillognak szépen, amikor az állat olyan helyre ér, ahol a kora őszi napsugarak aranyos foltot rajzoltak az avarra.

Ha megemelünk egy félig-meddig földbe ágyazódott vastos ágat vagy tuskót, néha valóságos miniállatkertet találunk alatta. Ott rejtőzik az éjszakai életmódú **kékfutrinka**, de láthatunk **ászkákat, pókokat, csupasz csigákat, ezerlábúakat** és még sok más apró állatot. A korhadó avarral és gombákkal táplálkozik az ikerszelvényesek közé tartozó **erdei vaspondró**. Hengeres testük minden szelvényén két lábpár van. Az erdei utak mentén, különösen a nedves, párás helyeken még felverhetjük a nagyon szép közönséges **medvelepkét**. Sötétkék foltokkal mintázott élénkpiros hátsó szárnyai csak ilyenkor, repülés közben tűnnek elő. Kora ősszel még repül az **erdei szemeslepké**, de felbukkanhat a nagy **gyöngyházlepké** és még több más faj is.

A szarvasbögésnek már rég vége van, amikor – október második felében – barcogni kezdenek a dámbikák. A lapátjaikat megtisztító állatok néha összemérik erejüket, de a küzdelmük sohasem olyan heves, mint a gímszarvasbikáké. Eltérő a két fajnak a párással kapcsolatos viselkedése is. Míg a gímszarvas maga keresi fel a teheneket, a barcogó dámbikákat a tehenek keresik fel.

Sárga fagyöngy

Ősszel mindig nő a parkok és az arborétumok látogatottsága, ami valószínűleg a lombszíneződéssel magyarázható. A levelekben gyönyörködve azonban sok vonuló madarat is megfigyelhetünk. Gyakoriak az erdőből érkező, délnek tartó **sisegő füzikék, kormos és örvös légykapók**, de **kerti rozsdafarkú** és **poszáta** is látható. Rendszeres átvonuló a **sárga- és a tüzesfejű királyka**, s ahol **ostorfák** is állnak, megjelennek az északra érkező **szőlőrigók**.

Novemberben nagy **fenyőrigó** csapatok is megfigyelhetők. A tölgyfákon tenyésző sárga fagyöngy természetét kedvelik a **lépírigók**, ezért azokban a parkokban, amelyekben sok a fagyöngy, egészen a tél végéig kitaranak. Jelenlétüket egyebek között a jellegzetes, erős cserregésük árulja el.

A parkokban sok ember jár, ezért az ott élő **mókusok** is bizalmasabbak, néhány lépésnyire sétálhatunk el mellettük anélkül, hogy a fára menekülnének. Ám alig állunk meg, viselkedésük nyomban megváltozik. A legközelebbi fatörzsre kúsznak, s kaffogó hangot hallatva és a farkukkal idegesen csapkodva fejezik ki nyugtalanságukat. Ha tovább sétálunk, hamar megnyugszanak, s néhány másodperc múltán már újra az avarban vagy a pázsiton keresgélnék.

Gepárdok érkeztek a Nyíregyházi Állatparkba

Taiga és Tiara, a Nyíregyházi Állatpark két új nőtény gepárdja az Európai Fajmegőrzési Program segítségével Franciaországból érkezett Nyíregyházára. Taiga és Tiara 2012. október 7-én született, és igazán játékos, kíváncsi állatok, amelyek folyamatosan felfedezik birodalmuk minden zegzugát. Jelenleg zajlik az összeszoktatás a park 2007-ben érkezett tenyészpárjával, hogy a későbbiekben a négy állat közös kifutórendszerben éljen.

A gepárdot a többi macskaféléstől nyúlánk testalkata, hosszú lába és viszonylag kis feje különbözteti meg. Mancsain csak félig visszahúzható karmok vannak, ez a legfontosabb vonás, amely megkülönbözteti a többi macskaféléstől. A vissza nem húzható karmok nagyobb kapaszkodási lehetőséget biztosítanak nagy sebességnél, és segítenek a gyorsulásnál és a manőverezésben. Bundája mintázata kis kerek foltokból áll, s a legfontosabb ismertetőjegye a „könnyeminta”, mely a szem belső sarkától a száj sarkáig fut. A gepárdok leggyakrabban kora reggel vagy alkonyatkor néznek élelem után, amikor nincs meleg, de még elég világos van. A gepárdok inkább hagyatkoznak a látásukra, mint szaglásukra. A zsákmányt, amely javarészt 40 kilogramm alatti növényevőkből áll, lopakodva közelítik meg, azután támadnak. A farkukat használják egyensúlyozásra, szükség esetén így éles kanyarokat is be tudnak venni. A hajsza gyakran kevesebb, mint egy percig tart, és ha a gepárd elhibázza, inkább felhagy az üldözéssel.

ÁLLATKIRAKAT

Már csak hat északi szélesszájú orrszarvú maradt a világon

Elpusztult egy kenyai rezervátumban a fehér orrszarvúként semlegetett északi szélesszájú orrszarvú családjának egyik utolsó tagja, így már csak az alfaj hat képviselőjéről tudni világszerte. A 34 éves Suni nevű hím 1980-ban született egy csehországi állatkertben. Sunit egy másik hím és két nőtény társaságában 2009-ben költöztették az Ol Pejeta rezervátumba a csehországi állatkertből abban a reményben, hogy természetes afrikai környezetükben az állatok talán képesek lesznek szaporodni. A szakemberek bíztak abban, hogy az alfaj megmentését célzó Last Chance (Utolsó esély) elnevezésű program sikeres lesz.

Az északi szélesszájú orrszarvú Közép- és Kelet-Afrika szavannáin élt egykor. A túlkéért folytatott kegyetlen hadjárat miatt a Természetvédelmi Világszövetség (IUCN) a kihalástól közvetlenül veszélyeztetett kategóriába sorolta. A Kenyában lévő három példány mellett még három egyedről tudnak a világon, egy Csehországban, kettő pedig San Diegóban él fogságban. Arról nincsenek megbízható ismeretek, hogy a vadonban maradt-e még a faj képviselőiből.

A világ tele van tévhitekkel, és ez alól az állatokkal kapcsolatos „butaságok” sem kivételek.

A koalák medvék

Lehet, hogy koalamacsinak becézük őket, de ez a faj valójában az erszényesek közé tartozik, és rendszertanilag semmi köze nincs a medvéfélékhez.

Tévhit az állatvilágból

A struccok a homokba dugják a fejüket

Nem, a világ legnagyobb madarai egyáltalán nem így tesznek, ha valamitől megijednek. Tény, hogy megpróbálnak elbújni, de mindezt úgy, hogy lelapulnak a földre. Amikor pedig felállnak, a fejüket emelik fel utoljára, így úgy tűnhet, hogy a fejük a homokban van, pedig nem.

Az oposszumok a farkukkal kapaszkodva lógnak

Még a Jégkorszak oposszumi is így tettek a filmben, ám a valódi állatok ilyet sosem csinálnak. Főleg, mivel a felnőtt példányok már túl nehezek is lennének hozzá.

Ha hozzáérsz egy varangyhoz, szemölcsös lehetsz

A szemölcsöket okozó vírus emberi, így hiába rusnya, göröngyös a varangyok bőre, kizárt, hogy bármilyen bőrbetegséget is elkapnál tőlük.

Ha kettévágysz egy földigilisztát, két giliszta lesz belőle

Ha ez így lenne, annyi lenne a giliszta, mint égen a csillag. Kettévágáskor a giliszta

fej része regenerálni tudja a teste többi részét, a farokrészt viszont elhal.

A bikák megvadulnak a vörös színtől

Ezek az állatok valójában színvakok, így számukra mindegy, mit lengetnek. A viadalokon sem a színre, hanem a mozgásra mennek, a vöröset csupán azért választották ki, hogy a közönség számára feltűnőbb legyen a show.

A denevérek vakok

Éppen ellenkezőleg. Lehet, hogy pici a szemük, és a tájékozódásnál is inkább a hallásukra hagyatkoznak, de alapvetően kifejezetten jól látnak.

A lajhárok lusták

Tény, hogy a lajhárok rettentően lassúak, de ez nem azért van, mert lusták – fizikailag képtelenek gyorsabb mozgásra. Mindez pedig nagyon lassú anyagcseréjüknek köszönhető: olyan sokáig tart náluk az emésztés, hogy a szervezetük nem termel elég energiát ahhoz, hogy gyorsabban intézzék ügyesbajos dolgaikat.

RÜGYFAKADÁS

Tündérből giliszta, gilisztából tündér

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy giliszta.

Egy nap a giliszta elküszött a folyóhoz. Arra sétált a tündér, és látta, hogy a giliszta szomorkodik. Megkérdezte tőle:

– Miért búsulsz, kiskomám?

– Tudod, régen én is egy kis tündér voltam, de egy gonosz manó elvarázsolt – felelte.

– Ne szomorkodj, én visszavarázsollak! – mondta a tündér. – De előbb el kell mennünk az öreg tölgyfához, csak ott használ a varázslat.

Elmentek együtt az erdő szélére.

– Itt fekjüdj le! – mondta a tündér.

A giliszta így is tett. A tündér elkezdte a varázslatot:

– Szép tündérből csúf giliszta,

gilisztából szép tündérfücska!

A varázslat használt, a giliszta újra szép tündér lett.

A manó elment hozzá, és bocsánatot kért a tettéért. Később összeharagkoztak mind a hárman.

Minden jó, ha a vége jó.

Csábi Szilvia, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Szeretlek, természet!

Óvni, inti anya gyermekét,
Sokat tehetünk a természetért.
Egyre több már a szemét.
Az emberiség nyissa már ki a szemét!

Erdőidet, virágaidat megóvni,
A tiszta levegőért összefogni.
Létünk jövője a tét,
Fogjuk meg tehát egymás kezét!

Együtt sok mindent megtehetünk,
És ezáltal boldogabbak lehetünk.
Megóvjuk, amink még van,
A jövőnk a kezünkben van.

Dudity Ivana, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Éjszaka

Ragyog a hold a fekete sötétben,
Csillog a csillag a csillogó csendben,
Félve, rettegve lép egy árny,
A csendben egy macska kornyikál.

Sötétbe borul az egész város,
Egy kislány az utcán sírva bámul.
Csörgős csórá csöves császkál,
Míg a kislány sírva el nem megy már.

Bognár Ivett, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Horgászni voltunk

A nevelőapukámmal egy hónapja elmentünk horgászni egy folyóhoz.

Útközben eszembe jutott, hogy otthon felejtettük az uszonnánkat a nagy rohanásban, így hát vissza kellett fordulnunk. Fél óra múlva már felszereltük a horgászbotot, és vártunk a halra. Egy pillanat alatt eltűnt az úszó. Lassan, de biztosan kezdtük húzni kifelé a zsinórt. A nagy hal hirtelen kiugrott a vízből, és majdnem leakadt a horogról.

Elkaptam, és minden jól sikerült. Aztán minden jól folytatódott, hanem amikor hazaindultunk volna, belejöttem a széket a vízbe. Bele kellett mennem a vízbe, hogy ki bírjam hozni a széket. Szerencsére tudok úszni, mert nagyon mély volt a víz.

Ekkor elindultunk haza, és otthon mindent elmeséltem a testvéremnek meg anyukámnak. Már tervezzük a következő horgásztúrát.

Kiss Szabina, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szenttamás

A városháza kilátójában jártunk

Csütörtökön az osztállyal a városháza kilátójába mentünk.

A lépcsőzés fárasztó volt. 350 lépcsőfok volt. Amikor elkezdtünk menni, jó volt, de egy idő után elfáradtam. Távcsöveket is vittünk magunkkal, és azzal néztük Szabadkát. Egy iskolai órát fent voltunk, és nekem nagyon tetszett. Még fotózkodtunk is a kilátóban. Lefelé megint a 350 lépcső várt bennünket, és ismét elfáradtam. Mikor leértünk, örültem, mert nem sokáig bírtam volna még.

Nagyon jó volt, remélem, az osztállyal máskor is elmegyünk, és megint lesz kétszer 350 lépcső.

Toldi Márk, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Viadal a cseh vitézzel

Az én nevem Toldi Miklós. Nagy faluban élek. Erős, magas vagyok, de gyorsan fel tudnak mérgesíteni.

Egyszer anyám küldött hű szolgálommal, Bencével cipókat. Amikor ettem a cipókat, észrevettem, van bennük arany. Pont annyi arany volt bennük, hogy bírtam venni belőle egy erős páncélt. Vettem is egyet, mert hallottam, hogy mostanában errefelé szokott járni a cseh vitéz, és már néhány embert meg is ölt. Elhatároztam, hogy kihívom egy párbajra. Elérkezett a nap, mikor a vitézt kihívtam párbajra. Bementünk két csónakkal egy kisebb szigetre. Amikor beértünk, az egyik csónakot ellöktem a parttól, mert tudtam, egyikünk meg fog halni. Sokáig küzdöttünk, és a nép is szurkolt, valamennyien a cseh vitéznek, de többen nekem szurkoltak. A kardok csak úgy csattogtak az ütéstől, és már kezdtem fáradni, mikor sikerült letepernem a vitézt a földre. Nagyon könyörgött, hogy ne öljem meg, és én leszálltam róla. Már a csónakot kötöttem el, mikor a víz tükrében megláttam a vitézt: le akart szúrni a kardjával. Nekem sem kellett több, megfordultam, leütöttem, és levágtam a fejét.

A csata után elmentem a királyhoz, hogy elmondjam neki a hírt, megölttem a cseh vitézt. Amint meghallotta, vitézzé avatott. Azóta vitézként élek hű szolgálommal, míg meg nem halok.

Körmöci Márk, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Oromhegyes

Oroszlán

Eszét veszve fut mindenki,
ha a hangját kiereszti.
Ilyenkor előle elbújnak,
és titokban összesúgnak,
mert rossz kedve van
ma az úrnak!

Molnár Tamás, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

**Jung Ella,
5. osztály,
Bácsfeketehegy**

Családom – fogalmazásíró pályázat

Szerintem a mi családnak nem egy átlagos család. Édesanyámnak három gyermeke van, köztük vagyok én is. Persze van édesapám is. Apuval sokat szoktunk játszani. Leginkább malmozunk. Mindig ő győz, mert nagyon okos. Nagyon sokat olvas, mint a család többi tagja is. Én magam is sokat olvasok. Főleg egy könyvsorozatot. A neve Szent Johanna Gimi. Anyukám és a testvéreim is sokat olvasnak. Én nemcsak apukámmal játszom, hanem anyukámmal is. Ővele csak ország-városzni szoktam. Egyszer az egész család Ember ne mérgelődj!-öt játszott, csak épp apukám nem, mert ő dolgozott. Ő tudniillik hajós. Anyukám hittantanár. Egy nap megleptek a szüleim azzal, hogy ellátogattunk az unokatestvéreimhez és egy másik nenémhez. Nagyon örültem neki, mert rég nem láttam őket. Előbb a nenémhez mentünk el, aztán az unokatestvéreimhez. Ott kiderült, hogy a legkisebb unokatesóm eljön egy hétvégére hozzánk. Nagyon örültem neki, mert majdnem egyidősek vagyunk. Sokat játszottunk.

Reggelente korán szoktam kelni, ezért mindig én megyek kenyérrért. Amikor ettünk, segíték lepakolni az asztalról. Azután elkezdem a házit. Általában kilenc órára kész vagyok vele. Ezt követően apukámnak segíték a kertben, utána pedig iskolába szoktam menni. Ez a mi családnak. Amikor nagy leszek, három gyereket szeretnék. Először egy fiút, aztán pedig egy ikerpárt, akik lányok lesznek.

Hát ez az én családi életem.

Huszár Andrea Marina, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Dorozslo

Van egy testvérem, ő idősebb nálam. Szegeden lakik és egyetemre jár.

Apukám és anyukám elváltak.

Anya, a testvérem, Zsófi és én egy házban élünk. Mivel Zsófi Szegeden lakik, így most már csak hétvégén jön haza. Anya dolgozik, apa is külföldön lakik, Szegeden, ő az élettársával él és az ő gyerekeivel. Apa ügyesen szerel és barkácsol. Sokszor vagyok a mamáméknál. Zsófi egészségügyi szakra járt a középiskolában. Most egy ideig kollégiumban lakik. Apához régen úgy mentünk el, hogy én és a testvérem együtt utaztunk pár napra, de most már Zsófi többet bír találkozni vele. Apa eleinte sokszor jött haza, de most már nem gyakran. Van, hogy kéthetente, van, hogy három-négyhetente látom. Ha nagy leszek, én nem sok gyereket szeretnék. Lakberendező akarok lenni, vagy valami más, még nem tudom pontosan. Még azt sem tudom, hol szeretnék élni. Szerintem nem fogok nagyon messzire költözni. Például: Németország, Kanada.

Én szeretem a családom, nagyon jól megértjük egymást, mindig beszélgetünk. Szerintem nagyon jó család.

Vreckó Viktor, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Az én életem szerves részét a családom (édesapám, édesanyám és a kishúgom) képezik. Apukám a kenyérkereső, édesanyám pedig a háztartásról gondoskodik: ami nyilvánvalóan sok mindenre kiterjed. A testvéremmel rengeteg közös programot tudunk kialakítani, függetlenül attól, hogy ő lány, és három évvel fiatalabb nálam. Én nagyon örülök, hogy van testvérem. Nekem a családi biztonságot a szülők, apa és anya jelentik, akiket nagyon szeretek. Néha vitatkozunk, nem értünk egyet a szüleimmel vagy a kishúgommal, de azért nagyon jól megvagyunk.

A nagyszüleimmel nagyon jó a kapcsolat, így hát gyakran tartózkodom náluk. Különböző dolgokat szoktam csinálni:

játszom, tévét nézek. Gyakran szoktam nekik segíteni a veteményeskertben. Pl. különféle zöldségek szedése során: hagyma-, krumpliszedés stb. A gyümölcsösben is szoktam segíteni, főleg a szilvaszedésben.

A felnőtt koromat egy négy-öt tagú család fejeként képzelem el, valahol Ausztráliában egy farm tulajdonosaként, ahol a gyerekek kedvükre viháncolhatnak reggeltől estig.

Menda Bence, 7. osztály, Dózsa György iskola, Gunaras

Egyszer volt, hol nem volt Ada községben egy Pétervári család, vagyis az én családom.

Négy személyből áll: apa, anya, a bátyám Patrik és én. Egyesével bemutatom őket: apa vállalkozást vezet, sokat dolgozik. Reggel korán elmegy, nem találkozunk, délben ő otthon van ebéden, és én még nem érek haza, úgyhogy este 6 után találkozunk. Ekkor már vagy túl fáradt, hogy beszélgessünk, vagy én nem érek rá, mert tanulnom kell. Anya mindig tud rólunk mindent, és mindenütt ott van. Reggel elköszönünk egymástól, mikor hazaérek, meleg ebéddel vár, és odaül hozzám, míg eszek, majd megy tovább a dolgára. Neki mesélem el a napomat, vagy tőle kérek segítséget, ha kell. Mindig otthon van, süt, főz, takarít, mos, kertészkedik stb. Patrik Adára jár középiskolába, ebben az évben fejezi a negyediket. Vele sem túl sokat találkozom, mert vagy nincs itthon, vagy behúzódik a szobájába, és alszik, tévézik, vagy internetezik. Gyakran elmegy a műhelybe, hogy apunak segítsen. Nagyon szeret motorozni. Nincs is időnk egy jót diskurálni sem, mert mindenki végzi a saját dolgát. Magamról is írok pár sort. Hédi vagyok, nyolcadikos. Reggel iskolában vagyok, hazaérek, ebédelek, egy kicsit játszok a kutyával, vagy tévézek, majd irány a szobám, nekilátok a leckének. Mikor ezzel végeztem, megnézem a Facebookon, ki mit írt, mi történt a nagyvilágban. Majd vacsorázunk, ezt követően a fürdőszobába vonulunk egyesével. Néha még belefér egy kis filmezés, de nem sokáig, s aztán irány az ágy.

Így néz ki egy napunk, vagyis majdnem mindegyik, kivéve a hétvégét. Hogyha a világ változna, akkor a mi családnak mindennapjai is másnyelven lennének. Ha változtathatnák, több szabadidőt adnék a szülőknek. Számomra a családom így jó, mert szeretet, és odafigyelés vesz körül.

Pétervári Hédi, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Családom négytagú.

Apukám asztalos. Sokszor nincs itthon, de mindig időt szakít arra, hogy iskolába és óvodába vigyen minket. Anya kereskedő, szintén sokat nincs itthon. Mindketten arra törekednek, hogy minél többet velünk legyenek. A húgom óvodás. Mindig jól szórakozunk együtt. Igaz, néha összeveszünk. Hétvégeken együtt van a család. Néha görkorizni megyünk Palicsra – anya az idén tanult meg. Néha Magyarországra utazunk bevásárolni és megnézni a Vadasparkot, ahol másnyelven állatok láthatóak, mint nálunk az állatkertben. Mikor meleg van, akkor fagyizni és sétálni szoktunk a városban. Nyáron a tengeren, Majdánon, Topolyán, a tóban fürdünk. Estefelé röplabdázunk. Kiállításokra visznek bennünket. Sokat, nagyon sokat törődnek velünk!

Azért szeretem a családom, mert a szüleim mindig megértene. Kedvesek velem és a testvéremmel. Mindig számíthatunk rájuk!

Kávai Rita, 4. osztály, J. J.Zmaj iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS

Meglátogattam Nemeceket

Egy szép nyári napon úgy döntöttem, meglátogatom Nemecek barátomat. Így megvettem a jegyet Budapestre, és vonatra ültem. Nemecek Ernő nem más, mint a Pál utcai fiúk között a legkisebb, legfiatalabb közlegény. Vézna testalkatú, szőke, kék szemű fiú, aki udvarias, és nagyon érzékeny.

Nemecek már izgatottan várt a vasútállomásnál, s ezt kiáltotta:

– Szervusz Mollí, rég láttalak! De jó, hogy megjöttél!

– Szia, én is örülök, hogy látlak! – feleltem. Majd így folytatta:

– Gyere, hazavezetlek, és leteesszük a bőröndöd, mert még sokat kell beszélgetnünk.

– Rendben! – válaszoltam.

Ezzel el is indultunk. Mikor odaértünk, körbevezetett, s megkínált egy lekváros kenyérral, amit jóízűen elmajszoltunk. Amikor megettük, elmentem vele az iskolába. Ott találkoztam a Pál utcai fiúkkal és a magas, vékony Rácz tanár úrral is.

Bemutatkoztam, majd helyet foglaltam az osztályban. Az óra végén a Pál utcai fiúk összegyűltek, és megbeszélték, mikor lesz a találkozó a grundon. A megbeszélésbe közbeszóltam:

– Én is elmehetek veletek a grundra!

– Persze! – felelte Boka vidáman.

Így elindultunk a grundra, ahol megismerkedtem Janóval és Hektorral. Az összes Pál utcai taggal métáztam, ami nagyon jó volt. Utána Csónakossal, Bokával és Nemecekkel felmáztam a farakásokból épült erődítményekre, ahonnan be lehetett látni az egész grundot. A nagy móka után elosontunk a Fűvészkertbe a vörösingesekhez. Az Üllői utcán battyogva mesélte Csónakos, kik a vörösingesek, és ki is a vezérük. Miután elmondta, nem volt nagy bátorságom bemenni a Fűvészkertbe, de időm sem volt meggondolni magam, mert már ott is voltunk. Rögtön beosontunk a romházba, és hallgattuk, mit beszélgetnek. Hirtelen felszólt a vezér, Áts Feri hangja.

– Hej, ott lapulnak a Pál utcai fiúk!!!

Ám ahogy ezt kimondta, mi már rohantunk vissza a grundra. Az óra már lassan hat felé járt. Hatkor indult a vonatom vissza Adára, így sietnünk kellett.

Sajnos, nehézkes volt a búcsúzás a Pál utcaiktól és Nemecek barátomtól. A vonatról így kiabáltam Nemeceknek:

– Jövő nyáron találkozunk!!!

De, sajnos Nemecek Ernő, kedves barátom, már nem élte meg a következő nyarat....

Kubina Mollí, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A csodakő

Hol volt, hol nem volt, az Óperenciás-tengeren is túl, volt egyszer egy csodálatos ország, a Filyk birodalma. Az ország fővárosában, Krisztáliában élt a királyi házaspár és tündérszép leányuk.

Az ország erejét, a csodakövet a kincstárban őrizték, féltve minden betolakodótól. Egy éjszaka a Miniszek gonosz királynője, Rowena parancsot adott katonáinak, hogy lopják el a követ, adják oda a hétfejű sárkánynak, aki azt majd elviszi Meseországba. Másnap szomorúan közölte a rossz hírt a királlyal a kincstárnok. A Fily birodalom ereje ezzel napról napra gyengülni kezdett. A király azonnal közhírré tette, hogy aki megtalálja a csodakövet, elnyeri fele királyságát és a lánya kezét. Lovagok, hercegek, vitézek sokasága próbálkozott a kő visszaszerzésével, de egyikük sem tért vissza a küldetésből.

Élt az országban egy szegény ember fiával, akit Jánosnak hívtak. A fiú is útnak indult szerencsét próbálni. Tarisznájába hamuban sült pogácsát csomagolt, és az útra elkísérte legjobb barátja is, a denevér. Mentek, men-degéltek, mire Meseországba értek, már besötétedett.

– Megérkeztünk – mondta a denevér. – Ebben a házikóban lakik a vén banya, aki a sárkány erejét őrzi.

– Jó estét öreganyám – mondta János.

– Szerencséd, hogy öreganyádnak szólítottál, mert különben halál fia let-tél volna – mondta a vén banya. – Hol jársz erre, ahol még a madár sem jár?

János azonnal elbeszélte kalandos útját, hogyan élte túl a mérges kí-gyók támadását, a zöld mérgező borostyán labirintusát, a furfangos ko-boldok tréfáit.

– A sárkány erejét csak akkor kaphatod meg, ha kiállsz három próbát.

Az első próba: találd meg a csodatűt a ház mögötti réten.

Jánosnak a denevér adott tanácsot.

Kedves Pajtások!

A Rügyfakadás korábbi szerkesztője, Tomán Mária többször is dicsért benneteket és magyartanáraitokat is, mondván, hogy sok helyen kifejezetten jól dolgoztok. Elhittem szavait, hiszen több mint húsz évig válogatta küldeményeiteket, rendszerezte a fogalmazásokat, egyet nem dobott volna el közülük, hisz mindegyiket egy kis alkotásnak, értékes munkának tekintette. Én alig két hónapja vettem át munkáját, és kezdek meggyőződni, valóban kitűnik: hol hogyan dolgoznak.

A Család témájára meghirdetett pályázatunk is végéhez közeledik, november 10-éig fogadjuk munkáitokat. Aztán már a zsűrié lesz a szó, de a nyeremények sem maradnak el.

A héten nagyon sok küldeménynek örülhettünk meg. Küldemény érkezett a **magyarkanizsai J. J. Zmaj** iskolából Hajas Gréta, Bálint Lilla, Ágoston Zsófia, Nagy Fruzsina, Hajas Gréta (2. osztály) fogalmazása, a **topolyai Csáki Lajos iskolából** Intstitórisz Fedra, Pécsi Elizabetta, Nagy Evelin, Dudás Kata, Pelle Patrícia, Pelle Orsolya (7. osztály), a **csantavéri Hunyadi János iskolából** Sinkovics Anett, Zabos Enikő, Polyákovity Ramóna, Pletikoszity Gábor, Pletikoszity Tamás, Berényi Dorina, Budánovity Nikoletta, Milovánovity Szandra, Mecserik Anita, Borbély Jácint, Fodor Boglárka, Nagy Zsuzsanna, (8. osztály), Horvát Réka, Obród Antónia, Gábor Tímea (7. osztály), Ladányi Zsombor, Vörös Júlia, Csörgő Dávid, Huszár Teodor (6. osztály), Horvát Kamilla, Pesti Emese, Rác Szabó Aliz, Szabó Edvin, Dér Máté, Veréb Vivien, Szabó Nikoletta, Romoda Zsóka, László Jázmin (5. osztály).

Küldemény érkezett továbbá az **őbecsei Samu Mihály iskolából**: Papp Imre, Varnyú Róbert, Szerda Adrián, Kara Kinga, Oroszlámos Tamás (5. osztály), Varga Klaudia, Csanak Viktor (8. osztály) munkája, a **horgosi Október 10-e iskolából**: Szőgi Klaudia (6. osztály) fogalmazása, valamint a **szabadkai J. J. Zmaj** iskolából Göncöl Andor, Duránti Rita, Tóth Márk, Ajtai Balázs (4. osztály) fogalmazása. A **padéi Szervó Mihály iskolából** Hornyák Ivett (7. osztály) küldte el rajzait. Az **adai Cseh Károly iskolából** ezúttal is szép számú fogalmazást kaptunk: Mihalek Bálint, Horvát Endre, Bognár Odett, Süveg Nikoletta, Kis Bicskei Vivien, Miklós Ditta, Péter Aliz, Albek Éva, Apró Fruzsina Katalin, Tóth Hunor, Vámos Viola, Bakurek Barbara (5. osztály), Istenes Gábor, Mészáros Fanni, Árpási Petra, Bajusz Réka, Agócs Ágota, Koós Nikolett Natália, Torma Balázs, Cvitkó István, Búcsú Áron, Kitli Tamara, Vastag Beáta, Koós Enikő, Tóbiás Alexandra, Kovács Virág, Nagy F. Kinga, Véber Amarilla (6. osztály), Smit Erik, Tóth Ádám (7. osztály).

További eredményes munkát kívánok!

Nagy Magdolna

– Fogd ezt a kaszát, vágd le vele a fűvet, és estére megleled a csodatűt.

Így is történt.

Második nap így szólt a vén banya:

– Estére találd meg a varázsitalt a sűrű erdőben.

A denevér egy csodaszeműveget adott Jánosnak, amivel estére meglelte a varázsitalt.

A harmadik próba volt a legnehezebb, felhozni két csillámló moszatot a ház melletti tóból. Búslut is János rendesen. Legjobb barátja akkor azt súgta a fülébe:

– Dobj a vízbe, estére kihozom neked a moszatokat.

Örült is János, amikor megpillantotta a smaragdszínű moszatokat. A tóból, a varázsitalból és a moszatokból egy gyönyörű palást és kard keletkezett, amelyek segítségével hipp-hopp, a sárkány palotájának a kapujában találta magát.

– Már vártalak, – szólt a hétfejű – gyere, küzdjünk meg!

– Egyet se búsluj, igaz barátom, – mondta a denevér – nyomd meg a paláston levő gombot, és meglátod, mi fog történni.

János így cselekedett, a sárkány azon nyomban összerogyott. Ő sem télenkedett, előkapta kardját, és levágta mind a hét fejét. A palota tündére elvezette a csodakőhöz, János a tarisznájába tette azt, és hipp-hopp, a tündértől kapott nyaklánc segítségével rögtön Krisztáliában találta magát. Örült a király és a királyné, a csodakő ismét visszakérült a kincstárba.

Hetedhét országra szóló lakodalmat csaptak, még most is élnek, ha meg nem haltak.

Papp Tamara, 5. osztály, Ady Endre kísérleti iskola, Kishegyes

A tréfacsináló bohóc

Bambut nem azért nevezték így, mert bamba volt. Bambu nagyon okos kis néger fiúcska volt.

Hogy milyen okos volt, mutatja mindegyiknek az, hogy barátságot kötött a zsiráf-fal.

A zsiráf nagyon szelíd, jó állat, hisz azért is nevezik e néven, vagyis angyalinak. Mert a zsiráf annyit tesz, mint szeráf, ez pedig angyalit jelent. Nos, mondom, Bambu nagyon jó barátságba keveredett vele.

Ha beszélgetni akart a barátjával, felmászott a pálma tetejére, levette nadrágocskáját, s azzal integetett az angyalinak. S az angyali, mármint a zsiráf, akit Bambu nagyapja után Bimbinek nevezett el, rögtön felemelte fejét, s akármilyen messze volt, odavágtatott hozzá. Odadugta a fejét a pálma lombjai közé, s Bambu mindenekelőtt elkergette a szemérlől az apró legyeket, aztán vakargatni kezdte a bőrös szarvgököcskéket homlokán, aztán jó kis dinnyével megetette, és sügött valamit a fülébe.

– Jól van, Bambu – mondta neki Bimbi. – Csússzál le a nyakamon a hátamra, elviszlek. S így is lett. Jó messzire bevágtattak a pusztába, mint a szél (Bambu nagyokat kurjantott Bimbi hátán), s ott Bimbi így szólt a zebrához:

– Hallod-e, zebra koma, Bambu a barátom, hadd lovagoljon egy kicsit a hátadon, koma.

– Mit?! – kiáltott fel a zebra, és nagyot nyiherészett. – Hogy ebadta emberfia az én hátamon lovagoljon? Nem addig a! Akik szí-

jat hasítanak a hátamból, és finom gulyást főznek a húsomból? – És megint nyiherészett és elvágtatott.

Na, jól van, de Bambu legalább megismerte a zebrát. Az elefántok viszont jószívűek. Az elefánt bácsi már sokkal barátságosabb volt. Ormányával megvakarta a füle tövét, és így szólt:

– Most nem érek rá. Ma van az unokám századik születésnapja, viszek neki egy szép kis cuclit meg egy csörgőt az erdőből, meg egy élő lovacskát a zebrák közül, hadd örüljön neki. Majd gyertek el máskor.

No, jó, de Bambu legalább megismerte az elefántot. És így a többi állatot is. Az óriáskígyó például így szólt:

– Neked mindent megteszek, te zsiráf, mert a rokonom vagy, mert hisz kígyóból van a te nyakad, de Bambu ne lovagoljon most rajtam, mert ma vedlettem le a téliabátomat, és fáj az oldalam, majd máskor.

Na, jó, de Bambu legalább megismerte az óriáskígyót. Az oroszlánt is nagyon szerette volna megismerni, de hiába. Akármennyit kérte Bimbit, hogy vigye el az oroszlánhoz is, az mindig a fejét rázta, és így válaszolt:

– Torokfájásom van, nem lehet.

– Pedig mekkora torkod van neked – felelte Bambu szomorúan.

– De tudod mit? Majd meglátjuk – azt mondja Bimbi. – Hogy el ne felejtsem a dolgot, csomóra kötöm a nyakamat. Mert tudod, híresen szórakozott vagyok én. És tényleg: csomóra kötötte a hosszú nyakát.

De mit is mondjak? Bambu addig-addig sirt és rimázkodott néki, míg egy délután

Bimbi váratlanul megjelent. Már nem volt csomó a nyakán. Bambu éppen lent ült egy kövön (azon búslakodva, hogy nem láthatja az oroszlánt), Bimbi tehát széttárta elülső két lábát, lehajolt hozzá, és így szólt:

– Elviszlek az oroszlánhoz. De jól karold át a nyakamat, mert ha meglátod, ijedtedben lepotyoghatsz. Ha meg átkarolod a nyakamat, akkor, ha le is esel, visszahuppantalak a hátamra.

Így is lett. Mikor az oroszlán meglátta őket, elkezdett ordítani:

– Miah, bua, buh, buh, buh! – ezt ordította. S Bambu tényleg lepottyant volna rémületében, ha Bimbi vissza nem huppantotta volna. – Buá, buá, puh, puh! – ordított egyre az oroszlán. S Bimbi csak nem akart tőle megijedni. S ez már maga is furcsa volt. Hát még az, ami ezután történt. Az oroszlán odajött, s – Bimbi – akarta volna mondani, s íme, mit lát! Hát nem két emberi láb látszik ki hátul az oroszlánbőről? Tehát ez nem is volt igazi oroszlán, csak oroszlánbőrbe bújtatott ember.

– Te megcsaltál – mondta Bambu a zsiráfnak szomorúan.

– Hát te mit gondolsz? – felelte Bimbi. – Az igazi oroszlántól én is félek ám!

S persze most arra vagytok kíváncsiak, hogy ki volt az oroszlánbőrben. Én tudom, hogy ki volt. Egy öreg csirkefogó, név szerint Efrájim Goldnagel, a sanda bohóc. Jól ismerem én ezt a selmát, egy vándorcirkusszal került a sivatagba.

Füst Milán meséje

Leiner Laura

A Szent Johanna gim

Útvesztő 7. – (Részlet)

Augusztus 31., szerda

És végre! Eltelt a nyár. El sem hiszem. Biztos, hogy a legtöbb diák „árulónak”, „strébernek” és menthetetlenül „lúzernek” titulálna e miatt a nem túl hétköznapi kijelentés miatt, de nem érdekel. A lényeg, hogy vége. Most, hogy tudom, holnap sulis, kissé megkönnyebbültem. Na jó, azért annyira nem volt vészes a nyaram, sőt, szinte elmondható, hogy ez volt életem legjobb szünete, de a tűzijáték elmarad, mivel ez nem ezt a két és fél hónapot dicséri, hanem inkább az eddigieket minősíti. Azért ahhoz képest, hogy júniusban, az utolsó tanítási napon mennyire kétségbe voltam esve, viszonylag jól sikerült a szünet, mivel, hála a többieknek, egy percig sem unatkoztam. Tulajdonképpen csak egy hétvégem volt, amikor a szobámban ülve, magam elé bámulva hallgattam olyan dalokat, mint pl. a *Hey there Delilah*, és engedtem, hogy világfájdalmam, hiányérzetem és kétségbeesésem uralja az agyamat. Aztán a nyári szünet első hetének hétfő hajnalán Kinga megérkezett hozzám, és miután rám ordított, hogy „húzálsz már készülődni, nem fogok miattad elkésni!”, minden megváltozott. Elkezdtük az önkéntes, karitatív munkánkat, ami igen keménynek bizonyult. Mindennap reggel nyolctól délután ötig segítettünk egy alapítványnak vigyázni olyan, hátrányos helyzetű gyerekekre, akik vagy állami gondozottak, vagy a szüleik nem tehetik meg, hogy otthon legyenek velük a nyáron, emiatt ebbe a „napközibe” küldték őket. Az egész napos gyerekfelügyelet totál kifárasztott minket, viszont minden fáradtság és kimerültség ellenére nyugodt szívvel mondhatom, hogy ez volt életem leghasznosabb cselekedete, és tudom, ez pont olyan időszak, amire mindig is büszkén fogok visszaemlékezni. Hála Kingának tehát így szaladt el a júniusom. A július pedig még ennél is gyorsabban. Arnold hazaérkezett a szünetre, én pedig elkezdtem dolgozni Karcsival a könyvesboltban, amit a Szent Johanna intézett nekünk nyári munka gyanánt. Ekkor már a szüleim kezdtek sandán méregetni, gondolván, „baj van a gyerekekkel”, ugyanis a korosztályommal ellentétben az utolsó gimis nyaram egyálta-

lán nem volt bulikal, menő fesztiválokkal vagy egész napos lájkolással telt, hanem munkával, könyvekkel, olvasással és pár óras alvásokkal (kicsit kitikkadtam azért).

Minden kimerültség ellenére imádtam azt az egy hónapot, amit a könyvesbolt kiegészítő alkalmazottjaként tölthettem. Mindenki kedvesen fogadott minket. Karcsival együtt igen hamar beilleszkedtünk a „munkahelyükre” és ez így el is tartott vagy két napig. Utána, azt hiszem, már csak azt várták, hogy leteljen az egy hónap és húzzunk el örökre. Hm. Nos, igen. Nem lettünk az ott dolgozók kedvencei, pedig minden olyan jól indult. Sokat gondolkoztam azon, hogy mit ronthattunk el, és végül arra jutottam, Karcsi talán azzal húzta ki a gyufát, hogy ha unatkozott, és nem tudta hasznossá tenni magát (ami azért, valljuk be, a nyári kánikulában, egy könyvesboltban előfordul), olyankor átrendezgette a polcokat. Naponta négyszer-ötször. Ő emiatt kezdett a kollégák agyára menni. Hogy mi volt az én bűnöm? Nem mi, inkább ki. Vagyis kik. Na, jó, az úgy volt, hogy első nap mosolygósan, beszélgetve, pakolászva és határtalanul büszkén töltöttem az időm, és viszonylag hamar beilleszkedtem, ami nem is jellemző rám. Gyaníthattam volna, hogy ez így túl egyszerűen ment. Második nap megérkezett Arnold a könyvesboltba. Örültem neki, és amikor nem volt rám szükség (oké, szinte soha nem volt), akkor odaültem mellé kicsit beszélgetni, de közben ügyeltem arra, hogy ha új vevő jön, felpattanjak, és amíg nem távozott, vártam, hogy hátha „segíthetek”. Talán néha követtem egy-egy vevőt, de komolyan nem azért, mert szarkának néztem, csupán érdekelt, milyen könyveket vesz fel a számláról. Ez szerintem nem bűn. A kollégák sem panaszkodtak emiatt, sőt Arnold sem zavarta őket, aki összegyűjtött vagy harminc könyvet, leült, és azokat olvasgatta. A probléma harmadik nap kezdődött. Amikor is látogatóim jöttek. Nos, ha azt mondom, én örültem egyedül annak, hogy Virág és Ricsi becsórgetett a könyvesboltba, akkor

egyáltalán nem túlzok. Sem a munkatársak, sem Arnold nem dobódott fel a hippilány és a rasztafiú érkezésétől. Karcsi sem-

leges volt, ő akkor éppen az idegen nyelvű sort pakolta át megint. Én viszont őszintén örültem nekik, mert az utolsó tanítási nap óta nem is találkoztunk (Virág elutazott az apukájával, Krisztával és Benivel, Ricsi programjáról pedig nem tudok). Így boldogan csevegtem Virággal, közben pedig fél szemmel Arnoldot és Ricsit figyeltem, akik finoman szólva nem rajonganak egymásért. Gondoltam, ha kínosan is, de eltelik ez a nap. Elvégre két évig jártunk úgy egy osztályba, hogy Arnold és Ricsi nem nyírta ki egymást. Egy nap nem a világ vége. Aha. Gondoltam én. Csakhogy másnap mindenki ugyanúgy megérkezett. Arnold is. Virág is. Ricsi is. A nap nagyjából azzal telt, hogy Virág levágta magát törökülésbe a padlóra (!) egy halom mangával, Arnold figyelte, ahogy dolgozom. Ricsi pedig figyelte, ahogy Arnold figyel engem. A kollégáim figyelme pedig megoszlott, hol Karcsit nézték, aki rájettette a lábára a bazi nagy enciklopédiasorozat 5-ös és 6-os kötetét (egy röntgen nem ártott volna), hol Arnoldot és Ricsit, akik között szinte vibrált a levegő, hol pedig Virágot, aki időnként megfeledezett arról, hogy könyvesboltban van, és végigterült a padlón a mangájával. Rám ritkán néztek, de ha igen, az olyan is volt. Mivel én csódítettem az amúgy nyugodt, júliusi pangásba a nem kívánatos személyeket (természetesen senki nem vett semmit, csak ültek egész nap), engem kedvelte a legkevésbé. Haja, de jó is jó társaságban, szerető kollégák közt dolgozni. Nem mondhatnám, hogy július utolsó napján megsirattak volna, valamint búcsúbulira sem számíthattunk Karcsival. Csupán

megkaptuk a fizut, és közölték, hogy „örültek a szerencsének”. Azt hiszem, ezt gúnyosan mondták, mert amikor összepakoltuk a cuccainkat, valami olyasmit pusmogtak a hátunk mögött, hogy „végre elmegy a pakológerek meg a lány, aki az ingyenélőket hozta”. A „pakológerek” jelző kétségkívül Karcsit illette, de hogy én vagyok a lány, aki az „ingyenélőket hozta”? Most miért? Mert Arnold egy hónap alatt kiolvasta a fél könyvesboltot, Virág az összes mangát, Ricsi pedig kiitta a tartályban levő összes vizet, ami a „vásárlóknak” van fenntartva? Jó, talán pont ezért. Így hát nem kötöttem életre szóló barátságot senkivel, nem baj.

Viszont mire vége lett az egy hónapos könyvesbolti munkámnak, fáradtabb voltam, mint valaha. És nem a munka készített ki ennyire, mert az azért annyira nem volt megterhelő, néha lézengett pár nézelődő, de tömeg soha nem volt. Inkább a folyamatos figyelés fárasztott ki, az, hogy egész nap Ricsit és Arnoldot kellett felügyelnem. Néhány csípős szóváltáson kívül semmi durva konfliktus nem volt közöttünk, mert Arnold egyszer csak gondolt egyet, és szinte szó nélkül elment. (?) Így ért véget a július. És következett egy igen nagy dilemma. Terveim szerint intenzív angol nyelvtanfolyamra mentem volna, amivel ki is pipálhattam volna a nyár utolsó hónapját, elrepült volna az idő stb... De végül nem mentem. Ennek számos oka van, de csak a legfontosabbak olyan meggyőzőek, hogy elég azokat megemlítenem. Például, hogy a folyamatos munka miatt alig találkoztam a szüleimmel: reggel korán mentem, mikor hazaértem,

akkor pedig leültem a gépem elé, és árgus szemekkel lestem az e-mailjeimet. Lett egy fantomlányuk, akivel néha összefutottak, de semmi komolyabb kontaktus. Ez engem is bántott, de látva, hogy ezt anyáék milyen nehezen viselik, folyamatosan mardosott a lelkiismeret-furdalás. Ez volt a legfőbb oka annak, hogy ejtettem a nyelviskola-projektet. Aztán ott volt még, hogy a sok éjszakai webkamerázás miatt (átkozott időeltolódás), nem sikerült egy kiadósat aludnom annak ellenére, hogy az a legjobb dolog a nyári szünetben. Színem sem volt, a könyvesboltban töltött hónap alatt a napot sem láttam, úgyhogy amíg a vevők kellemes, napbarnított bőrrel érkeztek, addig én fakó fejjel meredtem magam elé. Ezer éve nem láttam egy jó filmet (rosszat sem), a Facebookot utoljára a suliban csekkoltam, a gyakori kérdésekkel is jól lemaradtam, mert

amikor a gépnél voltam, csak és kizárólag az e-mail és a skype kötött le. Válaszra várt Justine, a francia levelezőtársam és Peti, az emós barátom, nekik egyszerűen nem volt időm válaszolni. Zenét csak munkába menet hallgattam, az is nagyon hiányzott. Ott volt Virág pótvizsgálója, amire kötelességemnek éreztem felkészíteni, mert magától nem jutott eszébe, hogy tanuljon is. Hát, ilyesmi. Plusz halkan megjegyezném, hogy Amerikába kissé drága telefonálgatni, és egy idő után egyszerűen pofátlanságnak éreztem volna a szüleimmel feltölteni a mobilegyenlegem, ráadásul a könyvesbolti fizetésem nem volt elég a nyelvtanfolyamra, a zsebpénzem, amivel kipótoltam volna, elment a telefonfeltöltésre, úgyhogy a francia a fő idegen nyelvem. Így aztán lemondtam az angoltanfolyamról, helyette pedig mindent megtettem, amit az előbb felsoroltam. Elkísértem anyut a Meteorológiai Intézetbe, bűnrössz akciófilmeket néztem apuval, segítettem Virágnak tanulni, válaszoltam a leveleimre, vagy éppen csak kiültem a kerti pagodába, és a nyári napsütésben, egy limonádé társaságában egész álló nap olvastam. Szerintem megérdemeltem.

A legfontosabbat direkt a végére hagytam. Cortezt. Hogy nappal olyan jól elvultam, az a többieknek köszönhető, lekötötték a figyelmem, és tényleg, örök hála nekik, amiért folyamatosan zargattak, mert így szinte soha nem volt egyedül. Szinte. Mert kora esténként, amikor a szobámban bekapcsoltam a laptopom, és vártam, hogy beszélni tudjunk, igen szomorú voltam. Soha nem gondoltam volna, hogy ennyire tud hiányozni valaki. Konkrétan fáj. És nem tudom, hogy ilyenkor mi a jobb. Nem látni és úgy szenvedni, vagy látni, tudva azt, hogy pokoli messze van.

Kedves Olvasó Tanulók!

Egy kis barátnőmtől kaptam kölcsön olvasásra **Leiner Laura** lányregény-sorozata, *A Szent Johanna gimi* hetedik részét, mert állítólag „ez a legjobb” az eddigi nyolcból. *Útvesztő* a címe. Állítólag ezt olvassa, mit olvassa!?, falja most az általános iskola felső tagozatainak „lányközönsége”.

Miért ne? Mondom én is. Sőt, azt gondolom, hogy a bestsellert mint az irodalom egyik szórakoztató változatát, tanítani is kell az általános iskolában. Persze a jó bestsellert.

Azt hiszem, nem szabad most semmilyen megjegyzést tennem erre a sorozatra. Nem azért, mert mint tanár menthetetlenül korszerűtlennek minősülnék, hanem mert megbántanám vele a lányokat, akik rajonganak ezért az irodalomért. Inkább arra kérenék benneteket, írjátok meg, mutassátok be, miként és miért szólít meg benneteket ez a regényvilág, ezek a tartalmak. S majd én is hozzászólok az érveimmel.

Bence Erika

Legutóbb arról szölkünk, hogy a Muse tagjai új albumot készítenek, ugyanakkor más rockegyüttesek is vadonatúj lemezükről számoltak be. Az alábbiakban a rocknál maradunk, és újabb zenei kiadványokra hívjuk fel a figyelmeteket.

A Foo Fighters nyolc város stúdiójában járt

Az idén megjelenő Sonic Highways a Foo Fighters nyolcadik stúdióalbuma, amire a rajongók nyár óta várnak, hiszen ekkor jelentették be az együttestagok, hogy új lemezt készítenek. Az album érdekessége, hogy a rajta szereplő nyolc dalt nyolc helyszínen rögzítették az együttestagok, mindegyiket egy-egy nagy múltú stúdióban. A dalokat így Austinban, Chicagóban, Los Angelesben, Nashvilleben, New Orleansban, New Yorkban, Seattleben és Washingtonban vették fel. Az album nyitódala a Something from Nothing nemrég jelent meg, azután pedig a The Feast and the Famine. Az album hivatalosan a napokban jelenik meg. Az együttes frontembere, Dave Grohl arról számolt be, hogy izgatottan készítették új zeneszámaikat, és úgy gondolják, eseménydús év elé néznek.

Új album várható a Nickelbacktől

A Nickelback tagjai sosem hagyták friss információ nélkül a rajongóikat, és ezúttal is örömteli újdonságokról számoltak be, miután az *Edge of Revolution* és a *What Are You Waiting For?* című zeneszámuk egyben az új album beharangozóját is jelentette. Az együttes tagjai határozottak abban, hogy új lemezük még az idén megjelenjen. Hamarosan tehát még újabb dalokban hallhatjuk Chad Kroeger hangját, Ryan Peake és Mike Kroeger gitárjátékát, valamint a mindennek alapot adó Daniel Adair dobolását. Az új album egyben a kanadai rockegyüttes nyolcadik stúdióalbuma lesz. Úgy tudni, a *No Fixed Address* nevet kapja és e hó közepe táján jelenik meg. A frontember Chad Kroeger elmondása szerint a lemez tizenegy dala közül néhány úgymond nem szokványos Nickelbackes zeneszám lesz. A *Got Me Runnin' Round* című dalban például Flo Rida működött közre.

A látványra is ad a Coldplay

A Coldplay egy igazán különleges albummal lepi meg hamarosan a rajongóit. A látványos videók mellett egy nem mindennapi album is bekerült a kiadványba, de nézzük csak sorjában. Az 1998-ban alakult együttes világsikeret tudhat magáénak. Számos album, nagykoncert és díj után, november vége felé egy extra kiadvánnyal rukkolt elő. A *Ghost Stories Live 2014* Paul Duglade Grammy-díjra jelölt

Rock a javából

Coldplay

Nickelback

Foo Fighters

rendező nevéhez köthető. A felvételeket egy Los Angeles-i amfiteátrumban rögzítették, igencsak korszerű technikával. Két hónappal a *Ghost Stories* című album megjelenése előtt, márciusban mindössze egy maréknyi rajongó vehetett részt azon a koncerten, amely most filmes formát kap. A kiadványban a látványos videók mellett egy olyan album is helyet kap, amelyen az együttes korábbi sikeres fellépé-

sein – New Yorkban, Los Angelesben, Sydneyben Párizsban, Londonban és Kölnben – felvett dalok szerepelnek. A rajongóknak tehát alig egy hónapot kell még várniuk arra, hogy egy igazi Coldplay-koncertélményt élvezhessenek kényelmes otthoni körülmények között. Ez a kiadvány egyébként a Coldplay tavasszal megjelent *Ghost Stories* című, hatodik stúdióalbumához kapcsolódik.

Konfliktusba keveredett

A hírességek gyakran nagyon nehezen viselik a folyamatosan utánuk leselkedő fotósokat. Sajnos néha az is előfordul, hogy teljesen elvesztik fejüket, és a tettegességig fajulnak a dolgok. Úgy tudni, ilyesmi történhetett nemrég James Francoval is, aki Lana Del Rey koncertje után került konfliktusba egy lesifotóssal. A fotós feljelentéséből az derül ki, hogy Franco úgy nekiment, mint ha egy amerikai focis lenne, majd a földre teperte. Az esés közben a paparazzo hátsérülést szenvedett, és a kamerája is eltört. Nem nehéz feltételezni, hogy ő is tehet az incidensről. Tudva a lesifotósok rámenőségéről, nyilván már a zaklatást jelentő közelségbe jutott James Franco magánszférájában.

James Gandolfini utolsó filmje

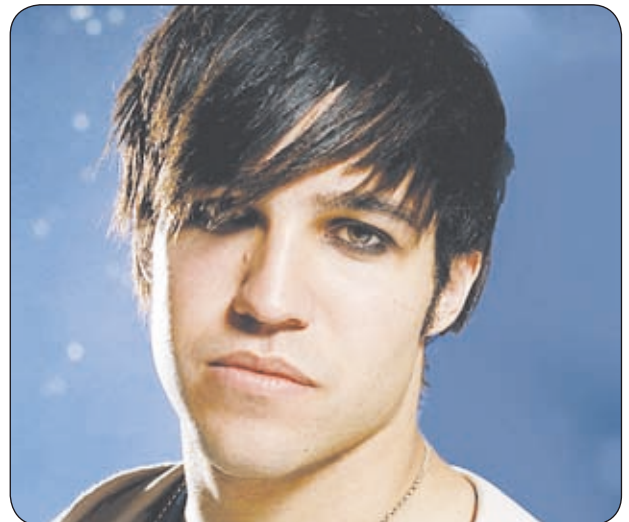
Nemrég került a mozikba James Gandolfini, tavaly elhunyt színész utolsó filmje. A Dennis Lehane könyvéből forgatott Piszkos pénzben Gandolfini mellett Tom Hardy tűnik fel. A film története szerint ketten vezetnek egy kocsmát, ami valójában a maffia pénzeinek forgatására szolgál. Jól is megy nekik mindaddig, amíg valaki ki nem rabolja őket. A film nagyon jó kritikákat kapott. Különlegessége, hogy ebben láthatjuk utoljára a tavaly nyáron 51 éves korában elhunyt színészt. James Gandolfinit leginkább a Soprano család sorozatból ismerjük. A színésszel tavaly nyáron szívroham végzett.

Majdnem megsérült

Hirtelen rosszul érezte magát Nicole Scherzingerre, amikor szemből hirtelen kiugrott egy mozgó luxusjárgány hátsó üléséről egyenesen az úttest közepére. Mindezt csúcsidőben tette, és állítólag koccanásokat is okozott. Úgy tudni, amikor elkezdte rosszul érezni magát, felszólította a sofőrt, hogy húzódjon le az útról, de ő nem tudott azonnal félreállni. Egy ismerőse mesélte ezt, a története szerint Nicole reggel hétkor éppen a szállodába tartott, amikor eluralkodott rajta a rosszullet. Kibájt a sofőrnek, de egyszerűen nem lehetett megállni a nagy forgalom miatt. Biztosan volt valami baj, mert hirtelen mégis kinyitotta a mozgó kocsi ajtaját. Az énekesnőnek végül nem lett baja, viszont a limuzin összeütközött egy előtte haladó autóval, ezzel kisebb felfordulást okozva az úton. Sokak szerint Nicole feszült időszakot él, és ez készíti ki. Úgy tudni, ismét Lewis Hamilton F1-es pilótával jár, akiért mostanában nagyon aggódik, emellett pedig új videója, a Run elkészítésével is foglalatoskodott.

Új együttesben zenél

A Fall Out Boy sztárját, Pete Wentzet új együttesben láthatjuk és hallhatjuk, hiszen immár a Cobra Starship nevű dancepop formáció tagja. A Cobra Starship együttesből két tag is kivált, de Alex Suarez és Ryland Blackinton távozása sem mutatkozott elégnek ahhoz, hogy leállítsa a zenekar működését. Akkoriban még azt mondták, sosem adják fel, és úgy tűnik, ezt valóban így is gondolták. Az együttes megmaradt része így máris új helyettes tagot talált, méghozzá Pete Wentz személyében. A basszusgitáros azonnal meg is osztotta rajongóival a nagy hírt.

A rendőr már nem fut, hanem küldi a drónt

A rendőrség bármikor használhat drónt? Kaliforniában igen, nem kell hozzá semmilyen házkutatási parancs, csak előre küldik a megfelelő helyre a kémlelő szerkezetet.

Sok más országba azonban még nem érkeztek meg a drónok, legalábbis a rendőrökhöz, annál inkább a bűnözőkhöz. A tolvajok különféle helyek felderítésére előszeretettel vetik be a pilóta nélküli drónokat. Júniusban a Los Angeles Kings NHL-bajnoki címét ünneplő tömeg azt vette észre, hogy egy kis drón repül felettük. Azt hitték, a helyi rendőrség irányította, ezért ruhákat, cipőket dobáltak felé, és sikerült is leszedniük. A drón viszont nem a rendőrségé volt. Ennek ellenére a Los Angeles-i rendőrségnek tényleg vannak drónjai, a San José-i rendőrségtől kapták ingyen, mivel ők soha nem tudták bevetni a hatalmas közfelháborodás miatt. (Index.hu)

Vissza a jövőbe!

A Vissza a jövőbe filmtrilógia második része – szerencsére nem valósul meg teljes egészében, de a főszereplő, *Marty McFly* által használt légdeszka hamarosan elérhető lesz. Igaz, csak fémfelület felett, de már ez is hatalmas eredménynek számít. A kaliforniai fejlesztőcsapat, az Arx Pax az első példányokat 2015 augusztusában tervezte forgalomba hozni. A **Hendo légdeszka** fejlesztésében már a 18. prototípusánál tartanak, és már valódi légdeszka: elrugaszkodik a földtől, de nem akármilyen felületről, csak fémfelületről. Legfeljebb 136 kilogrammot bír el, de dolgoznak továbbfejlesztésén: a jövőben akár ketten is ráállhatunk, hiszen 227 kilogrammra szeretnék kitolni a teherbírását. A deszkát újratölthető LiPo akkumulátorokkal szerelték fel, két órányi töltéssel, amivel 12–15 percig tudunk szörfölni a levegőben. (Origo.hu)

Ugrás a világűr széléről

A tadt a múltnak Felix Baumgartner 2012-ben elért mintegy 39 ezer méteres rekordját a Google konszern egyik vezetője, az 57 éves **Alan Eustace**, aki az osztrák extrém sportolónál is magasabbról, több mint 41 ezer méterről hajtott végre sztratoszférugrást.

– Csodálatos volt, láttam a világűr sötétségét és a légkör rétegeit – mondta Alan szerencsés földet érését követően.

Az ugrást – amelyet három évig tartó felkészülés előzött meg – Új-Mexikó állam felett hajtotta végre 41 424 méter magasságból, a sztratoszféra felső pereméről, ahová egy héliumballon segítségével emelkedett fel több mint két óra alatt. Miután fél órat eltöltött a rendkívüli magasságban, leugrott, a szabadesés négy és fél percig tartott, az elért legnagyobb sebesség óránként 1320 kilométer volt. Baumgartnert ebben a tekintetben nem múlta felül, az osztrák férfi ugyanis 1357 kilométeres sebességet is elért ugrása során.

A szabadesést követően Eustace ejtőernyője rendben kinyílt, így biztonságosan földet ért. Alan Eustace vezető tisztséget tölt be a Google-nél, ő irányítja a tudománymenedzsmentért felelős területet. A különleges ruhában végrehajtott rekordkísérlet része volt a Paragon Space Development Corporation egyik kutatási projektjének, amelynek célja a sztratoszféra megismerése. (MTI)

Új funkciókkal bővíthetnek a fülhallgatók

A fülhallgatók a jövőben számos funkcióval egészülhetnek ki, például az egészségi állapot ellenőrzésére is felhasználhatók lesznek. Futás közben nem zenét játszanának le, hanem mérnék a szívritmust, és közölnék, ha célszerű lenne pihenőt tartani. Az eszközök több célra való felhasználása mellett szól, hogy így a sportolóknak nem kellene további kutyüket magukkal cipelniük. A technológia az idősek számára is hasznos lehet, mivel a fülhallgatók könnyen integrálhatók a hallókészülékekbe, és ezáltal az egészségi állapot diszkréten ellenőrizhető. Lehetővé válhat, hogy a különböző alkalmazások hangban információkat osszanak meg a felhasználókkal. Az emberek így értesülhetnének az új akciók ajánlatokról, amint belépnek egy áruházba, vagy gyorsan megtudhatják, ha megjelent a kedvenc együttesük új CD-je. Azért még időre lesz szükség, hogy a több funkciót is támogató fülhallgatók elterjedjenek. (Sg.hu)

Aki mégsem veszett el

Ismerős arc egy vadonatúj akciósorozatban. Josh Holloway neve már ismerősen csenghet a Lost rajongóinak, nemrég azonban az Intelligence – A jövő ügynöke főszereplőjeként robbant vissza a képernyőkre. Ezúttal egy hírszerző detektívként, kivételes képességeinek segítségével veszi fel a harcot az ellenséges erőkkel. Az alábbiakban Josh Hollowayt mutatjuk be.

Észak-Kaliforniában született 1969 nyarán és már gyerekkora óta színész szeretett volna lenni. Sok más hollywoodi sztárhoz hasonlóan azonban ő is modellként kezdte a pályafutását.

A kifutók sztárjaként bejárta a fél világot, de mégis a filmkészítés felé húzta a szíve, így Los Angeles-be költözött, ahol hamarosan szerepeket kapott, főként független filmekben. A 2001-ben megjelent A jégszívű filmben Nastassja Kinski partnere volt, és lassan felfigyelt rá a filmszakma is. A Lost által vált igazán ismertté, előtte azonban más sorozatokban is megjelent, például az Angel-ben, a Walker, a texasi kopóban, a CSI-Helyszínelőkben és az NCIS-ben. Josh sokoldalú színész, szereti a harcművészeteket, a motorokat, szeret hajózni, snowboardozni és gitározni. Az alábbiakban még néhány érdekesség a színésszel kapcsolatban.

– 1969. július 20-án született, tehát azon a napon, amikor Neil Armstrong megtette első lépéseit a Holdon.

– Négy fiútestvér közül, ő a második.

– Gyerekkora óta a filmek megszállottja. Nem meglepő tehát, hogy a színészet felé

vette az irányt, hiszen óvodás kora óta szeret filmeket nézni. Legnagyobb kedvence a Stephen King kultikus regénye alapján, Stanley Kubrick rendezésében készült Ragyogás, de egy jó sci-fire is mindig kapható.

– Mint már említettük, sok hollywoodi sztárhoz hasonlóan ő is modellként kezdte pályafutását, számos parfüm- és divatreklám választotta saját reklámarcává, 2005-ben pedig a világ legszebb ötven embere közé is bekerült a People magazin szavazása alapján.

– Persze ő sem volt mindig híres, és kellemtelen munkákat is elvállalt. Első munkája során elhullott csirkéket kellett összeszednie egy farmon.

– Videoklipekben is szerepelt. 1993-ban megjelent az Aerosmith rockzenekar Cryin című videoklipjében. Egy tolvajt játszott, aki megpróbálja ellopni Alicia Silverstone pénztárcáját. Szintén láthattuk Billie Myers 1998-as Tell Me című videójában.

– Legtöbben a Lost című kalandsorozat Sawyereként ismerik, azonban alig került be filmbe. Annyira feszült volt a meghallgatáson, hogy fellépése kellős közepén elfelejtette a szöveget. Ettől pedig annyira kikészült, hogy mérgében felrúgott egy széket. A producerek azonban hittek ben-

ne, és Sawyer karakterét némileg hozzá formázták.

– Josh régi vágya teljesült az Intelligence főszerepével, hiszen mindig is szeretett volna egy kém bőrébe bújni. A Szabotázs című akciófilmben például Arnold Schwarzenegger oldalán játszhatott, amit igazi megtiszteltetésként élt meg. A Lost után a Community című vígjátéksorozatban is feltűnt, kis híján pedig az X-Men-ben is viszontláthatta a közönség. Sajnos épp a Lost munkálatai miatt nem tudott eleget tenni a felkérésnek.

– A jövő ügynökeként a legújabb és legkülönlegesebb technológia megtestesítője, azonban Josh Holloway a magánéletben is érdeklődik a tudományok iránt. Többek között az akciósorozat szerepére is azért vállalkozott, mert úgy véli, a jövőben könnyen valósággá válhat a sorozatban látható fikció.

– Habár a nők rajonganak érte, ő már két gyermek édesapja. Josh jó ideje nem a szinglik táborát erősíti. Hosszú kapcsolatot követően, Jessica Kumalával 2004. október 1-jén házasodtak össze Hawaiiion, miközben Josh a Lostot forgatta. Kislányuk, Java Kumala Holloway 2009. április 9-én, kisfiuk, Hunter Lee pedig az idén született meg.

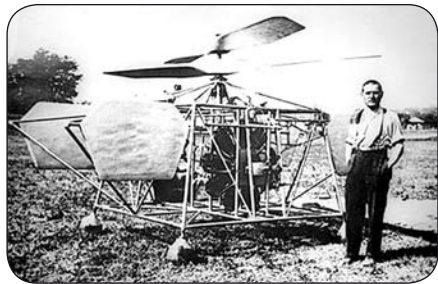

Josh Holloway a feleségével

Magyar találmányok csokorban

A magyar ember látott egy reklámfilmét hazájáról, és ezért elhatározta, hogy a mai napon csupa olyan dolgot vesz a kezébe, amit magyar feltalálónak köszönhet az emberiség.

Kezdetnek fogott egy golyóstollat (**Bíró László, 1931**), felírta, hogy Találékony magyarok, majd egy mágnessel feltette a hűtőgépre (**Szilárd Leó, 1929**), utána öngyújtóval (**Irinyi János, 1836**) rágyújtott egy cigarettára, közben CD-t hallgatott, nézegette a hologramos matricát a borítón (**Gábor Dénes, 1947**), bevett egy C-vitamint (**Szentgyörgyi,**

Asbóth Sándor

1931). Eszébe jutott egy barátja, ezért telefonált egyet a vezetékes telefonjáról (**Puskás Tivadar, 1878**). Még volt egy kis ideje, ezért játszott egy kicsit a számítógépén (**Neumann János, 1944**), elmélázott, hogy mely rendszert használja, végül a Basic Computer mellett döntött (**Kemény János, 1964**), és Excel táblázatba rendezte tennivalóit (**Simonyi**

Barényi Béla

Károly, 1974). Megnézett (volna) egy háromdimenziós filmet, de ezt még egy háromdimenziós szemüveggel (**Rátai Dániel, 2010**) sem tudta megoldani. A kudarc után feltett egy bakelitlemezt a hagyományos lemezjátékszójára (**Goldmark Károly, 1948**), és bekapcsolta a televíziót is (**Mihály Dénes, 1919**). Látva, hogy éppen New Yorkot mutatják be, megörült, hogy színes tévéje van (**Goldmark Károly, 1948**). Nagyon tetszett neki a város, elsősorban a Central Park (**Asbóth Sándor,**

Találós kérdés

Két héttel ezelőtti számunkban ezen a helyen egy találós kérdést találtak, aminek a megfejtése: a dal.

Többen nemcsak a választ találták ki, hanem el is küldték szerkesztőségünk címére. Könyvjutalomban részesül: **Vladuc Kristóf**, a magyarcsernyei Petőfi Sándor iskola ötödikes tanulója.

Pávlics Ferenc

ő készítette a város rendezési tervét is). Még megnézett egy tudományos filmet az űrkutatásról, ismét elcsodálkozott a holdautón (**Pávlics Ferenc, kb. 1960**), majd még indulás előtt megpróbálta kirakni a Rubik-kockát (**Rubik Ernő, 1976**).

Már semmi nem kötötte le, így elindult sétálni, és mivel a közeljövőben autót kívánt vásárolni, autókat nézegetett. Magához vette automata fényképezőgépét (**Mihályi József, 1938**), dilemmázott kicsit, hogy a régebbi típusú kontaktlencséjét (**Dallos József, 1928**), vagy lágy anyagú kontaktlencséjét (**Györffy István, 1959**) használja-e.? Az első kocsi, ami megtetszett neki, egy Ford T-modell volt (**Gálamb József, 1908**), aztán talált egy dízelmotoros BMW-t (**Ansits Ferenc, 1983**), és megnézett magának egy Chevrolet-t is, amelynek automata sebességváltója volt (**Bíró László, 1932**). Még felmerült egy Volkswagen Bogár is a speciális dizájnya miatt (**Barényi Béla, 1925**). Ez annyira tetszett neki, hogy még a karburátorát is megvizsgálta (**Csonka János, 1893**). Hamar rájött azonban, hogy marad

neki a bicikli, hazatérve meg is nézte a pincében, hogy rendben van-e, főleg a dinamója (**Jedlik Ányos, 1861**), majd ámultan nézte a szomszéd ház tetejére leszálló helikoptert (**Asbóth Oszkár, 1928**). Ezt a tényt azon melegében elmesélte Pulitzer-díjas (**Pulitzer József, 1917**) újságíró barátjának, akivel egy múzeumban találkozott, ahol éppen bemutatták a fényáteresztő üvegbeton feltalálásnak fázisait (**Losonczy Áron, 2001**) – magát a betont nem tudták megnézni, mivel annak jogi hercehurcáit 13 év alatt nem sikerült befejezni.

Mikor végre hazaért, már sötét volt, felkapcsolta – régmódi lévén – még kripton töltésű lámpáját (**Bródy Imre, 1930**), megivott egy pohár szódát (**Jedlik Ányos, 1940**), és mivel megfájdult a feje, keresett egy gyógyszert is, meg is találta a legutóbb Bécsben vásárolt Kalmpyrint (**Richter Gedeon, 1912**). Az egész nap fáradozásait kipihenendő visszatért a bakelitlemezhöz, és feltette a Kodály-módszer vívmányait világszerte elterjesztő (**Kodály Zoltán, 1929**) Psalmus Hungaricust.

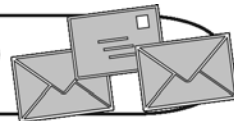
Van-e különbség?

Nem könnyű különbséget tenni az **egyelőre**, és **egyenlőre** szavak között. Mit gondoltok, ugyanezt jelenti a két szó, vagy egyik változatot helytelenül írtuk le?

Hogy a kételyt eloszlassuk, inkább azonnal példával állunk elő, merthogy helyes mindkét szó. Hogy pontosan mit jelentenek? Például egyelőre nem válaszolt, egyenlő részekre osztotta az almát. Az egyelőre időre vonatkozik, az egyenlőre pedig mennyiségre.

Nagyon hasonló szavak a **helység**, és a **helyiség** is. Mi a különbség mégis? A következő példa jól illusztrálja: a szomszédos helységben van egy ház, s abban három helyiség. Vagyis a helység megfelel a településnek, míg a helyiség a terem szinonimája.

Programoztak Bácsföldváron is

Október derekán sok helyütt, így a bácsföldvári Svetozar Marković Általános Iskolában is megtartották a Programozás Hetét. Nem akárhogyan, hanem természetesen a programozás népszerűsítésével – olvasható az iskola honlapján szerb nyelven. Angolul Europe CodeWeek-nek nevezik a rendezvényt, melyhez a mi orszá-

gunkban is mind több iskola csatlakozik. Ez az egy hét kiváló arra, hogy a szülők bevonásával a tanárok, diákok egyaránt elmélyítsék informatikai tudásukat, felszabaduljanak a képernyő előtt, és kreatívak legyenek a számítógép „nyelvéen” is. A bácsföldvári iskolában több előadást, műhelymunkát szerveztek alapvető programozási irányelvek és algoritmusok, a Visual Basic programnyelv, a Scratch programnyelv témájára a felsős tagozatok számára.

Becsöngettek

A fülemben már hallom az iskolacsengő hívó szavát, a nyári szünet véget ért.

Nem is bánom, hiszen olyan sokat játszottam a nyáron. Kívánom már az osztálytársaim közelségét, a tantermek illatát. Az iskolacsengő muzsika a fülemben. Szégyellem bevallani, de különösen akkor szeretem, mikor a szünetre csengetnek. Vártam még azt is, hogy megismerjem az új tanárait. A tantermekre is kíváncsi voltam, mivel minden órára máshová vándorlunk. Az első napok nagyon lazák voltak, ismerkedtünk, viccelődtünk, játszottunk.

Most már komolyabban kell tanulni, de ez nem is baj. Ha tanulok, okos ember leszek, és hasznos polgára a hazámnak.

Lévai Zoltán, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Első napok az ötödik osztályban

A nyár nagyon gyorsan elmúlt.

Sok mindent csináltam. Voltam Csobánkán, Muzslyán, zongorákat vettem, de a legtöbb időt a kedvenc helyemen, a nagymamánál töltöttem. A mamával kártyáztunk és sétáltunk, a tatámmal pedig etettük az állatokat. A nagyszüleimnél van egy kiscica, Mir-Mur a neve. A nagyim minden reggel elment a boltba, és hozott valami finomságot. A nyári szünet után eljött a várva várt 5. osztály. Az első nap izgalmas volt. Eddig nagyon jó az 5. osztályba járni. A tanárok kedvesek. Sokat segítenek a tananyag elsajátításában. Nekem a történelem tetszik legjobban.

Remélem, hogy ilyen marad az iskola, mint ebben a pár napban volt.

Farkas Lara, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Mórahalmi élményem

Mikor kisebb voltam, a szüleim először vittek el Mórahalomra, a fürdőbe. Egész úton izgultam, hogy milyen lesz. Mikor odaértünk, és megláttam a nagy csúszdát, rögtön ki akartam próbálni. Anyukám

figyelmeztetett, hogy először át kell öltöznöm. Amikor felmentem a csúszdára, egy kicsit megijedtem. Az első lecsúszás után már nagyon tetszett a dolog. Egész nap csak csúszdáztam. Szomorúan indultam haza.

Kuszli Petra, 3. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

A 11. születésnapom

Sok jó dolog történt velem a szüniidőben.

Nagyon sokat játszottam az állataimmal, sokat voltam horgászni is. Ám az egészben a legjobb a születésnapom volt. Az anyukámmal megvettük a meghívókat, és izgatottan vártam, hogy a barátaimhoz eljuttassam. Még aznap sikerült mindenkinek elvinnem. Azon a héten sokat készülődtünk. Végre eljött a szombati nap. Tíz órakor megállt előttünk egy autó. Nagyon meglepődtem, azt hittem, nem lesz trambulín a születésnapomon. Mikor megjött, az ugráló gazdája pihent egyet. Elkézdük összerakni. Először a lábait állítottuk fel, és aztán a hosszú csöveket, majd a gumit kellett rácsatolni a csövekre. Utána le kellett rögzíteni a vasakat, valamint a hálót. Mikor kész lett, rögtön kipróbáltam, és nagyon tetszett. Egy kis idő után elkészült a sátor is. Segítettem a székek és a padok elhordásában. Mikor ezzel készen lettünk, majdnem két óra lett. Anyukámmal elkészítettük a szendvicseket, kihordtuk az üdítőket és a poharakat. Észre sem vettem, hogy elmúlt az idő, már három óra volt. Jöttek a vendégek: Szebi, majd Lara érkezett meg, picit később Emese, Dávid, Dévid is megérkezett. Mikor körülnéztem, láttam, hogy Afri hiányzik. Szomorú voltam, mert azt hittem, ő már nem is jön el. Négy körül azonban megérkezett, így teljes lett a kis csapatunk. Nagyon sok mindent játszottunk: röplabdáztunk, teniszeltünk, trambulinoztunk. Fél öt körül elfogyasztottuk a szendvicseket, majd később a tortát. Nagyon sokat vitáztunk a trambulínon, de anyu ott volt, és megoldotta, hogy ne vesszünk össze. Hét óra felé a vendégeim hazamentek.

Nagyon jó kis születésnap volt, köszön a barátaimnak a sok szép ajándékot, és azt, hogy eljöttek.

Rác Noémi, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Befolyásol a közvélemény?

Igazak rád a következő állítások?

1. Gyakran teszek olyat, ami eltér a szűkebb közösségben uralkodó általános magatartástól, de ennek jó oka van, és én nagyon is tisztában vagyok ezzel az okkal.

- a) Igen (2 pont)
- b) Nem (0 pont)

2. Mindig tudom, hogy mit akarok, mik a céljaim. Azt is eltervezem, hogy ezeket a célokat hogyan fogom megvalósítani.

- a) Igen (2 pont)
- b) Nem (0 pont)

3. Vannak gondjaim – kinek nincsenek? –, de eddig mindig sikerült ezeket megoldanom. Ez azért is lehetséges, mert igyekszem pozitívan szemlélni a dolgokat, és azt nézem, mi lehet a legjobb megoldás.

- a) Igen (2 pont)
- b) Nem (0 pont)

4. Sokszor bizonytalan vagyok a döntéseimmel. Úgy érzem, valami hiányzik az életemből. Még nem tudom, mi az.

- a) Igen (0 pont)
- b) Nem (2 pont)

Értékelés

4 vagy több pont:

Te tudatosan irányítod az életed, és nem hagyod, hogy sodorjanak az események. Nagy valószínűséggel az a típus vagy, aki nem folyamodik önámító látszattmegoldásokhoz, nem hagyja kedvezőtlen irányban befolyásolni magát.

4-nél kevesebb pont:

Talán nem akarsz igazán szembenézni a problémákkal, gyakran sodródsz, halogatsz a komoly döntéseket. Igyekez tiszta kerülni önmagaddal!

Horoszkóp

Kos

Tiszta az elméd és éles a látásod. Bárminek a végére tudsz járni, ami csak az asztalodra kerül. Csak tudd, hogy hol a határ!

Bika

Nem számítotnál rá, valamilyen formában mégis felüti a fejét a szerelem az életedben. Járj nyitott szemmel, nehogy elszalassz egy jó lehetőséget!

Ikrek

Ha nem vagy elég alapos, többször vissza kell térned ugyanahhoz a feladathoz. Csak koncentrálj, és minden menni fog elsőre!

Rák

Néha úgy éred el a legtöbbit, ha egyáltalán nem teszel semmit. Így van ez most is. Várj, és légy türelemmel, amíg a tettek mezejére léphetsz!

Oroszlán

Amit ma megtehetsz, ne halaszd holnapra! Különben csak gyűlni fognak az elvégzendő feladatok, és ha túl sokat halogatsz, összeroskadsz alattuk.

Szűz

Kissé feldúlt vagy mostanában, és nem igazán tudod kezelni érzelmeidet. A legjobb, amit tehetsz, ha minél gyakrabban kimozdulsz, és elegendő időt szánsz gondolataid rendezésére.

Mérleg

Élvezz ki minden pillanatot, de ne felejtsd el megörökíteni őket! A későbbiekben nagyon jól jöhet a visszacsatolás.

Skorpió

Bárkit képes vagy levenni a lábáról, ehhez ráadásul különösebb erőfeszítésre sincs szükséged. A kisugárzásod önmagában megnyerő!

Nyilas

Nem fog kifejezetten gördülékenyen menni a kommunikáció, főleg, ha számodra fontos emberekről van szó. Mindez még a múlt hét hatása, de hamarosan elmúlik!

Bak

Szeretnél minél gyorsabban túl lenni tennivalóidon, de jobban teszed, ha visszaveszel a tempóból. Óriásit hasalhatsz a legkisebb akadályokon is, ha nem figyelsz.

Vízöntő

Pörgős vagy, és szeretsz új dolgokat kipróbálni, de ezen a héten másképp érzel: inkább csak hanyatt dölve várnád a folytatást. A jó hír, hogy ezt meg is teheted.

Halak

Mondhatni, nem fogod halálra dolgozni magad a héten, de amihez hozzányúlsz, arannyá válik. Erőltetd meg magad kicsit, és mindenki csodájára jár a tehetségednek!

„Kedves Bizalmas sorok!

Kérlek, segíts megoldani a problémámat, ami már napok óta nyomaszt.

Tizenhárom éves vagyok, és nem tudom, mit tegyek. A barátnőről és a fiújáról van szó. A legjobb barátnőm a nyári szünetben elkezdett járni egy középiskolás fiúval. A múlt hétvégén, amikor együtt voltunk egy születésnap bulin, a fiú bizalmasan elmondta nekem, hogy nem szereti a barátnőmet, mert egy másik lány tetszik neki. Nem tudom, mit tegyek, megmondjam-e a barátnőmnek, amit a fiú mondott, vagy hallgassak. Nekem is nagyon fájna, ha a barátnőm szenvedne, mert őszintén szereti a fiút, és mindent megtenne érte. Ilyenkor mi a teendő?

Őszirózsa”

Válasz:

Kedves Őszirózsa!

Sajnálom, hogy a fiú vallomása miatt nehéz helyzetbe kerültél. Bevalom, nem irigylésre méltó, hisz több oldalról is nyomás nehezedik rád: az egyik oldalon ott van a fiú vallomása, a másik oldalon a barátnőd érzései, és a te vágyad, hogy ő ne bántódjon meg. Mindemellett szerintem még az is nyomaszt, hogy a barátnődöt ne nézzék hülyének, ne használják ki. Ugyanakkor nagyon is hízolgó lehet számodra, hogy a fiú a bizalmasa is vagy. Én azért feltenném magamnak a kérdést, miért is én lettem a bizalmasa, nekem mondta el, hisz tudja, hogy én vagyok a lány legjobb barátnője. Lehet, hogy csak ki akarta magából beszélni azt, ami benne van, ami nyomja a lelkét, amivel ő maga sem tud mit kezdeni. Ám az is lehetséges, hogy azért tett vallomást, mert nincs elég bátorsága, hogy a lány szemébe mondja az igazságot. A maga módján gyáva, nem meri vállalni a felelősséget a tetteiért. Inkább a te kezébe adta a dolgot, hogy te végezd el a „piszkos” munkát, hisz akkor te leszel a „hibás”, te voltál a „hírvívő”. Jó lenne, ha nem „kerékperec” mondanád el a barátnődnek a dolgot, nehogy pont az történjen, amitől félsz, mert valóban rád nyomhatja a „féltékeny barátnő” címkéjét, és megharagudhat rád. Valamilyen módon, beszélgetés közben kellené szót ejteni arról, hogy te hogyan látod a kapcsolatukat. Jó lenne a kérdéseid útján rávezetni, hogy önmagának tegye fel a kérdést, milyen érzéseket táplál igazából a fiú iránt, mi az, amit jónak, és mi az, amit rossznak talál nála, hogy mennyire viszonzza a fiú az érzéseit. Amikor már ő is látja, hogy nem minden fenéki tejfel, elmondhatod neki, hogy mit mondott neked a fiú. Igaz, nagy a valószínűsége, hogy a barátnőd egy ideig haragudni fog rád, és eltávolodik tőled, magába zárkózik, hisz az ilyen csalódás feldolgozásához idő kell. Legyél jó barátnő, és maradj vele jóban-rosszban!

„Kedves Bizi!

Hetedik osztályos lány vagyok, és az idei tanévet egy új iskolában kezdtem. A gondom az, hogy még mindig nem sikerült összebarátkoznom senkivel sem az osztályomban. Kedvesek velem, de én azt szeretném, hogy velük is olyan jóban legyek, mint a régi barátnőimmel. Nagyon rosszul érzem magam, mert sokszor úgy érzem, rájuk vagyok tukmálva. Jó lenne egy barátnő, hogy ne legyek továbbra is magányos. Mit tegyek? Kérlek, segíts!

Heléna”

Válasz:

Kedves Heléna!

Ha hiszed, ha nem, jó úton haladsz a barátkozásban, hisz a lányok az új osztályodból mindannyian kedvesek veled. Nem kell csüggedned az új kapcsolatok fejlesztése szempontjából, még nagyon a tanév elején vagytok, és Róma sem épült fel hirtelen, egy nap alatt! Legyél türelmes a lányokkal és önmagaddal is. Mivel jól fogadtak, a következő lépés az lenne, hogy néhányukat, akiket közelebb érzel magadhoz, meghívd hozzád teadélutánra, moziba, sétálni, kerékpározni... Neked kell bátrabban kezdeményezni a meghívásokat, később már ők is hívnak fogják téged. A születésnapod meg egy jó alkalom lesz, ha módotok van rá, az egész osztályodat hívd meg magadhoz, és így még jobban megismerhetitek egymást. Legyél te is kedves és segítőkész velük! Segíts a házi feladatok elkészítésében, ajánld föl a segítségedet a tanulásban, akinek erre szüksége van, oszd meg velük a csokit, csipszet, Smokit stb. Ha van, aki a közeledben lakik, az iskolából jövet-menet is beszélgethettek, barátkozhattok. Ám biztosan az osztályfőnökök is tesznek majd olyan lépéseket osztályfőnöki órákon, hogy jobban megismerjétek egymást, és jobban összekovácsolódjon az osztályközösségetek. Ne csüggedj! Tervezd meg, kit és mikorra hívsz meg magadhoz! Azért arra vigyázz, hogy ne zárj ki senkit se az osztálytársaid közül, mert ez rossz vért szülhet.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenkét éves lány vagyok, és beleszerettem az egyik iskolatársamba a párhuzamos osztályból. Nagyon szeretnék vele minél többet együtt lenni. Imádom őt nézni. A gondom az, hogy már többször is mondtam neki, hogy találkozunk, és ő mindig azt válaszolta, már van csaja. Miért hazudik?! Mindenki tudja, hogy NEM JÁR SENKIVEL SEM! Járni fogunk-e mi valaha?

Szerencsepatkó”

Válasz:

Kedves Szerencsepatkó!

Az az igazság, hogy a fiú most eléggé világosan jelezte, nem tetszel neki. Viszont soha nem mondhatjuk azt, hogy soha, hisz az ember állandóan változik. Nem egyszer megtörtént már, hogy fordult a kocka, és kiderült, mégsem olyan közömbös az a valaki az általa elutasított személy iránt. Az jó lesz, ha baráti viszonyban maradtok. Abban is biztos vagyok, hogy nem bened van a hiba, hisz te érettebb vagy, tudod, mit akarsz. Te úgy látod, hazudik, de fölteheted magadnak a kérdést, lehetséges-e, hogy nem tudsz róla sok mindent, és esetleg a fiú valóban egy másik lányba szerelmes. Ám az is valószínű, hogy a fiú, mivel tapasztalatlan, nem találja föl magát, inkább hazudik, minthogy elutasításával megbántson. Mindez azért van, mert ő még nem érett meg egy kapcsolatra, talán még nem érdeklik eléggé a lányok. Bizonyára te is tudod, hogy a lányok sok mindenben előrébb vannak a fiúknál, előbb érnek a szerelemre (azért szoktak a lányok általában az idősebb fiúkhoz vonzódni). Vagy legyél türelmes, várj egy-két évet, amíg a fiúban is beérik a lányok iránti érdeklődés, vagy élvezd vele a „baráti” együttlétet, hisz azt írtad, szereted a társaságát. BARÁTKOZZ fiúkkal és lányokkal is, biztos vagyok benne, hogy hamarosan egy másik fiú dobogtatja meg a szívedet, és ez a szimpátiád gyorsan feledésbe merül. Ne feledd, ha ne adj Isten, mérgedben az elutasítás miatt bosszút esküdtél ellene, csak úgy viselkedj ebben a helyzetben is, ahogyan te is szeretnéd, hogy veled viselkedjenek!

Mit jelent a szépségfoltod?

A kínai asztrológia szerint a kis, sötét pötty elhelyezkedése sokat elárul viselőjéről.

Neked is van szépségfoltod? A kínai asztrológia szerint a kis pigmentfoltok elhelyezkedése kiválóan tükrözi azt, milyen a személyiségünk, a gondolkodásunk, de még az egészségünk vagy a jövőnk is. Ezzel a tudással felfegyverkezve a sikerre koncentrálnunk. Simon Wong író három évtizede tanulmányozza a kínai asztrológiát, és azt állítja, a szépségfolt-analízist a kínaiak még az orvoslásban is alkalmazták.

A kínai asztrológusok úgy tartják, a testen történő külső változások okai érzelmi vagy fiziológiai változások az ember életében, a szépségfoltok pedig az „energiacsatornákra” mutatnak rá. A serdülőkor évei alatt több ilyen kis pigmenthalmoz is keletkezik, negyven éves kor felett pedig már el is tűnhetnek. Wong alábbi listája segít megérteni, egy-egy szépségfolt mit is jelent.

Homlok: Ha a közepén van, nem kommunikálsz jól feletted álló személyekkel, például szüleiddel vagy tanáraidal. Ha oldalt van a folt, az a koncentrációhoz való képességre és nagy energiára utal.

Szemöldök: Ha alatta van a folt, szuper egészségre utal. Ha nem látszik rendesen, elrejtett kincshez hasonlóan még fontosabb és különlegesebb. Ha a szemöldök fölött van, az a stabil anyagi helyzetre utal – ilyen van például Angelina Jolie-nak is.

Szemhéj: A szemhéjon a családdal való összhang hiányát jelenti, és a pénz hanyag kezelésére, annak elvesztésére utal. Az úgynevezett síró szépségfoltok, a szemhéj alatt arra utalnak, hogy túlságosan is érzelmes vagy.

Arc: Magányra utal. Ha közel helyezkedik el a mosolygásnál látható ráncokhoz, mint például Marilyn Monroe-nál, vagy Michael Schumachernél, az balesetekre utalhat.

Fül: A kínaiaknál a fül összefügg a személyiséggel, tehát, ha azon van szépségfolt, az a jó személyiségre, népszerűsége utal. A fülben hosszú életet jelent, a tetején pedig az intelligenciát szimbolizálja. Ha mindkét füleden van, befolyásos leszel, és kellemes életet leszel.

Orr: Vigyázni kell, ha az orr végén van szépségfolt: bajok lehetnek a kapcsolataiddal. Ha az orrod hídján van, valamilyen problémát jelenthet. Egyben azt is jelenti, hogy keményen dolgozol.

Áll: Itt a szépségfolt a kitartásra, elhatározottságra és konokságra utal. Ez sikerhez vagy bajokhoz is vezethet, csak az dönti el, hogyan élsz ezekkel a tulajdonságokkal. A változás, utazás iránti vágyat is szimbolizálja.

Ajkak: A szád sarkában azt jelenti, hogy tudod élvezni a jó dolgokat az életben és nagylelkű vagy. Az alsó ajkakon arra utal, hogy sikeres gyerekeid lesznek.

Nyak: A fej és a test között áramlik az energia. Ha itt van folt, az akadályozza az áramlást, és csalódottságra utalhat. A nyak közepén elhelyezkedve vad személyiségre utal.

Kéz: A könyök alatt könyörületességre utalnak, váll és a könyök között pedig arra, hogy könnyen jutsz pénzhez.

Has: Minél közelebb van a folt a has középhez, annál kedvezőbb lesz a sorsod.

Kezek: Itt arra utal, hogy tehetséges vagy, és sok pénzt vihetsz a házhoz.

Hát: Terhet cipelsz, keményen dolgozol, ami esélyes, hogy sikert hoz, csak kicsit tovább tart megszerezni.

Atanulást lehet tanulni? Vannak olyan trükkök, melyek segíthetnek neked a tanulást könnyebbé, esetleg gyorsabbá tenni. Tanulási stílusunkban különbözünk. Te melyik kategóriába tartozol?

Látás, hallás, mozgás

Irigykedve figyelhetjük osztálytársainkat, akik soha vagy csak nagyon ritkán tanulnak otthon, mindent megjegyeznek az órán. Ehhez több dologra van szükségük: először is odafigyelnek az órán. Az ókori görögök sem könyvekből tanultak, hanem előadásokat hallgattak. Akkor teljes mértékig igaz volt az, hogy a tanulás színtere az iskola volt. Nem volt házi, azonban ott nagyon aktívan kellett hallgatni, figyelni, hogy ne vesszen el az információ.

Te is csökkentheted az otthon tanulandó információ mennyiségét, ha a tanulást már az órán elkezded. Másodsor azok, akik sokat meg tudnak jegyezni az órán, elképzelhető, hogy hallás után könnyebben tanulnak. Sokan szokták felmondani a tananyagot a

szüleiknek, vagy hangosan tanulnak, mert könnyebben rögzítik a hallott információkat.

Mások viszont feleléskor leginkább arra tudnak visszaemlékezni, hogy hol volt a válasz a könyvben, milyen kép volt mellette. Ők látás útján tanulnak könnyebben (a többség számára ez a legkönnyebb). Nekik praktikus lehet különböző színű sorkiemelővel megjelölni a lényegét. (Például: sötétebb színnel egy-két igen lényeges szót, főfogalmat, világossal a nem annyira fontosat. Ügyelj azonban rá, hogy a végén ne egy szírvárványszínű kavalkád legyen belőle, mert az rontja a felidézést.) Készíthetsz ábrákat, diagrammokat, a neten kereshetsz a tananyaghoz képeket. Minél több oldalról közelíted meg a tanulnivalót, annál könnyebb lesz rá emlékezni.

A mozgásos tanulási stílus azt jelenti, hogy az illető akkor tanul könnyebben, ha leírja a megtanulandó anyagot. Vannak, akik járkálnak tanulás közben.

Figyeld meg, te melyik típusba tartozol, és alkalmazd minél többször az adott módszert, illetve kombinálhatod is őket. Ha például mozgásos és vizuális is vagy: rajzold le az ábrát fejből! Ha hallás után tanulsz könnyebben, játszd el, hogy felelsz.

Az eljátszott felelés előnyei: közben tanulsz, még akkor is, ha belenézel az anyagba,

gyakorlod a magabiztos felelést, elképzeld a helyzetet, és amikor tényleg te felelsz, nem annyira rémítő, segíti a felidézést, hogy képzeletben az adott tanárral, helyzettel kötőd össze a tananyagot.

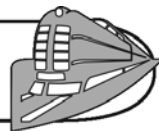
Csendben vagy együtt?

Abban is különbözhetünk, hogy milyen körülmények között tanulunk. Van, aki csakis kizárólag csendben tud odafigyelni a munkájára, míg mások zenét hallgatnak. A zenehallgatással azonban óvatosan kell bánni. Bár sokan meg tudják osztani a figyelmüket, ha azon kapod magad, hogy nem haladsz a tanulással, mert csak a zenére figyelsz, ajánlatos kikapcsolni. A TV-nézés mindenképpen rontja a tanulás hatékonyságát, hiszen egyszerre két csatornát is használ: nézed és hallod is.

A legtöbben leginkább egyedül szoktak tanulni, pedig nem is olyan rossz egymással megbeszélni az anyagot. Kezdhettek azzal, hogy ki mire emlékszik az órán elhangzottakból. Megoszthatjátok a munkát: egyikőtök az egyik felét tanulja meg, a másik a másik felét, majd megtaníttátok egymásnak.

Ha a számodra megfelelő tanulási stílus megtaláltd, egy lépéssel közelebb kerültél a sikeres felidézéshez.

Tanulj meg tanulni!

A világ lenyűgöző sziklái

Semmi sem idéz annyira világvége hangulatot, mint a függőleges sziklával szegélyezett, drámai tengerpartok. Ezeknek a magas szikláknak a tetején állva a szemed a semmivel találkozik, miközben a hatalmas kiterjedésű óceán, az óriási hullámok alattad rendületlenül a sziklák oldalát csapdossák. Bizony egy életre megjegyezzük, ha ilyen helyre eljutunk.

Doveri fehér sziklák

A Doveri fehér sziklák Anglia, azaz Dover kikötővárosától keleti és nyugati irányban húzódnak. A sziklák jelképerjük Britannia számára, mivel Franciaországgal szemben, az Angol-csatorna legszűkebb részén állnak, ahonnan történelme során számtalanszor fenyegette támadás az országot. A 107 méteres magasságot is elérő sziklák vakító fehér színét a mészkő adja, melyet a fekete kovakő rétegek még inkább kihangsúlyoznak.

Etretat

Franciaország tengerpartjának van egy legendás tengerpartja, amely régóta vonzza a képzőművészeket, a turistákat. Ugyanaz a kréta mészkő alkotja, mint a híres doveri fehér sziklák, amelyekről Anglia a nevét kapta. Bretagne egyik leglátogatottabb partja. Etretat egy kis tengerparti falu, melyet sziklái tették híressé, különösen a természetes boltívek. A látványos tengeri sziklák és a mögöttük elterülő üdülőhely számos híres művészt vonzott, mint Gustave Courbet vagy Claude Monet. A kavicsos strandot tűként az égből meredő, különleges alakzatokat öltő sziklák ölelik körbe. A boltívek közül kettőt a városból is látni lehet, a harmadikhoz apálykor sétálhatunk oda a parton.

Bunda sziklák

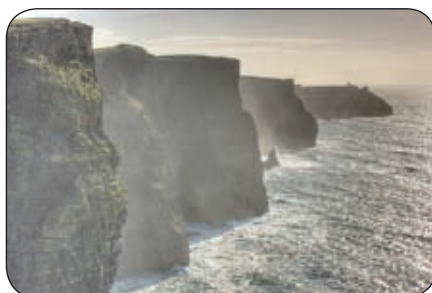
A Bunda sziklák töredékei csupán az Ausztrália hosszú partszakaszán található drámai tengeri szikláknak. A Bunda sziklák elnevezés az aborigináloktól származik, akik a Nullarbor parti sziklákat hívták így. A tengeri sziklák, melyek közül néhány 60–120 méter magas, kb. 100 kilométer hosszan sorakoznak végig a Nagy Ausztrál Hurok mentén, közel az északi széléhez és a Nullarbor-síksághoz, mely egy nagyon gyéren lakott területe Ausztráliának. A sziklák mögött a Nagy Ausztrál Hurok partjait a szőrös strandok és a sziklás emelkedők jellemzik, ahonnan meg lehet figyelni a bálnákat is.

Cabo Girao

Cabo Girao a Madeira-sziget (Portugáliától délre Afrika felé) déli részén található. Az 570 méteres sziklát gyakran nevezik Európa legmagasabb tengeri sziklájának, de legalább három európai szikla magasabb nála. Ettől függetlenül a meredek falakról lenézve az óceánra a látvány rendkívüli. A teraszos mezőket a szikla alján csak csónakkal lehet megközelíteni. 2003-ban libegőt építettek ide, hogy a gazdálkodók elérhessék ezeket az alacsonyan fekvő termőföldeket.

Moher-sziklák

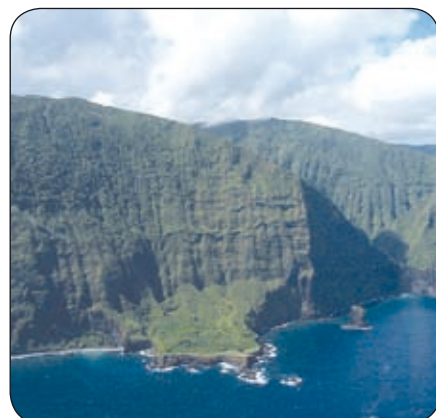
Moher sziklái a világ leglenyűgözőbb partvonalai között szerepelnek, és Írország legnépszerűbb látványai, melyek évente közel egymillió látogatót vonzanak. A sziklák 120 méterrel emelkednek az Atlanti-óceán fölé, de legmagasabb pontjuk 214 méter, ez az O'Brian's Tower-től északra, 8 kilométerre található. Rengeteg állat él a sziklákon. Több-ségükben madarak, több mint 20 faj 30 000 egyede képviselteti magát itt.

Santorini

Santorini, a görög sziget híres drámai látképéről, lenyűgöző naplementéiről, fehér falú házairól és működő vulkánjáról. Santorini fővárosa Fira, melynek karakterét a velencei és a kükladikus építészet keveredése határozza meg. 400 méter magas tengeri sziklái fehér macskaköves utcákat, üzleteket, éttermeket, hoteleket és kávézókat találunk.

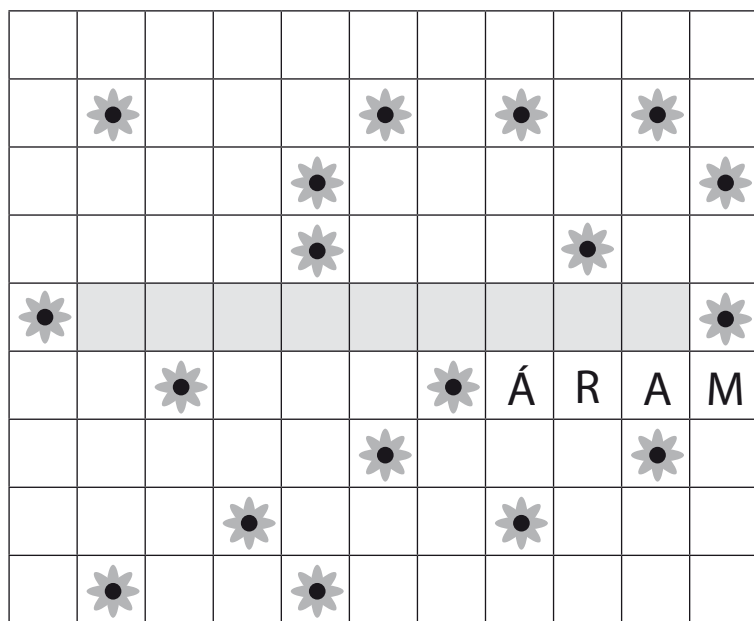
Kalaupapa

A hawaii Molokai-szigeten található Kalaupapa egy falu a Guinness Rekordok Könyve szerint a világ legmagasabb tengeri szikláinak lábánál, melyek 1010 méteres magasságból nyúlnak bele a Csendes-óceánba. A sziklák a Jurassic Park harmadik részében is feltűntek. A meredek sziklákat az óceán veszi körbe, ezért Kalaupapa nagyon nehezen megközelíthető, autóval nem is lehet elérni, a látogatókat ösvényeken szállítják a településre. A falusiak mindennap gyalog teszik meg ezt az utat.

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

– Na, a mai napom is jól kezdődik – panaszkodik Jóska bácsi a barátjának. – Már korán reggel láttam egy tök részeg embert.

– Hol?

– ...

A választ megtudod, ha berakod a rejtvenyrácsba a szavakat, betűhalmazokat.

Kétbetűsek: ÁÉ, ÉL, IB, KŐ, NŐ, NE, YE.

Hárombetűsek: ENI, ÉNE, ÉLE, ÉRD, EDE, NIL, SÁL, SÁR, ZÁR.

Négybetűsek: ÁRAM, AKNA, ÉKES, KÁIN, MELL, ŐTIS, ŐRZŐ, ZENE.

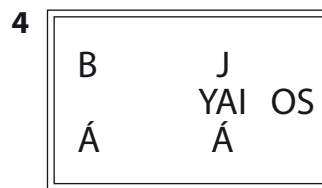
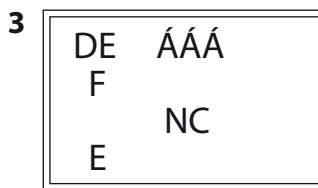
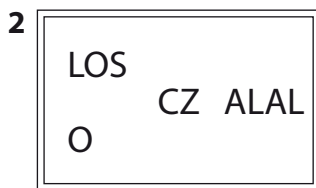
Ötbetűsek: ERESZ, KOCSI, PEKÁR, ORBÁN, SKODA, ZENIT.

Hatbetűsek: BESZÉL, ETALON.

Hétbetűs: IDESÜSS.

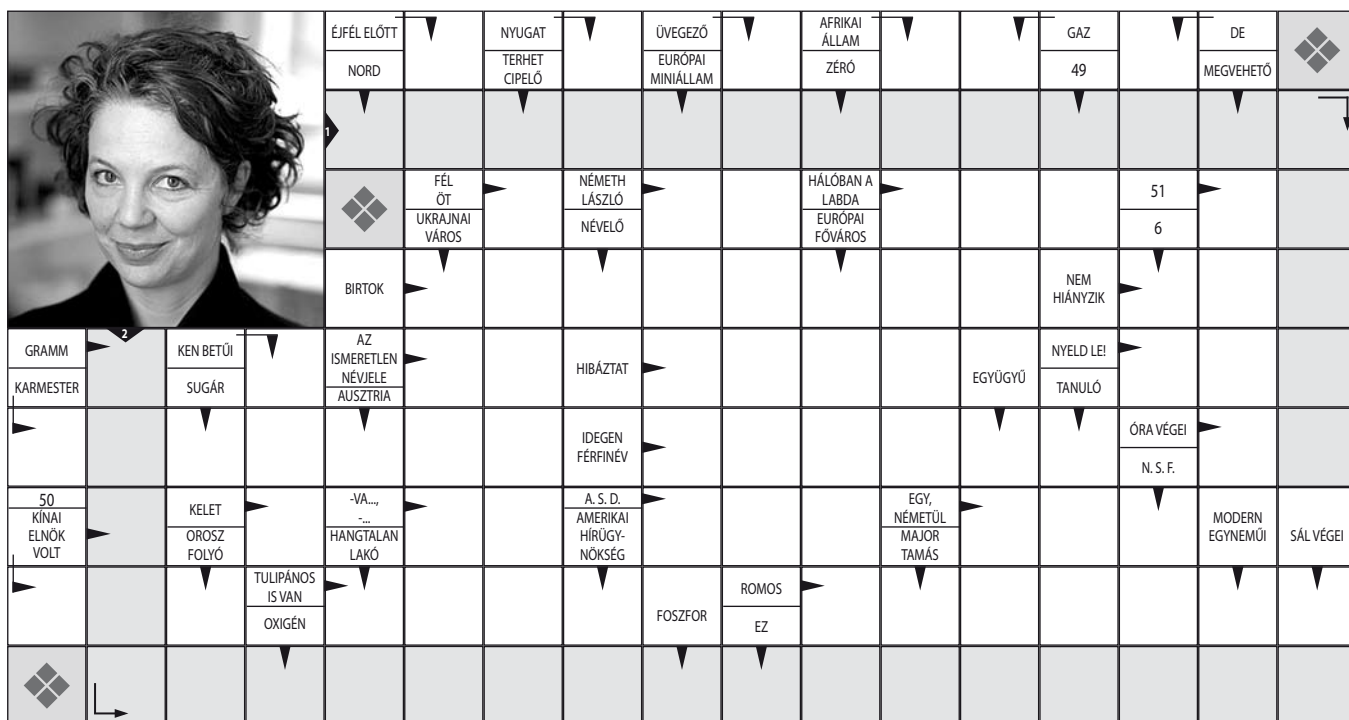
Tizenegy betűs: ŐSZI NAPFÉNY.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (33.)

Az óbecsei születésű írónk nevéét és művének címét rejtettük el. Ezeket kell megtalálnotok.

A 32. skandináv rejtvény megfejtése: MÁRTON NAPJÁN LIBASÜLT, ANDRÁS-NAP, AZ ADVENT KEZDETE

Keresztszavak

M	P	H
E	O	Á
D	N	R

CS	O	K			O	R	T	A
K	I	S		O		I	K	A
A	L	M	Á			I	T	E

Pótold a hiányzó betűket vízszintesen és függőlegesen úgy, hogy értelmes szavak keletkezzenek!

L	S	E
Á	Á	R
S	G	C

Kitöltőcske

1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						

Vízszintes sorok:

- Vajdasági város, 2. Télén használjuk,
- Mérges,
- Különböző felekezetek közötti vita,
- Valakivel egy időben vagy korban élt személy,
- Csendes, visszahúzó,
- Eset.

Az átlóban: így nevezzük a szétszórt embercsoportot, kisebbséget.

Anagramma

	1	2	3		
	4			5	
6				7	8
9				10	
11			12		
	13	14			
	15				

Vízszintes sorok: 1. ALI, 4. TANTI, 6. DAGI, 7. IN, 9. MAI, 10. TEA, 11. ÁR, 12. NÓRI, 13. NÉGER, 15. ÍGY.

Függőleges sorok: 1. ILDI, 2. ANI, 3. TA, 4. MÁRTI, 5. TONNA, 6. RAG, 8. INA, 10. ERIE, 12. GYÍ, 14. GÉ.

A megadott szavak betűiből képezz új szavakat, s rakd be a rejtvényrácsba!

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Számjáték

1			5		2
6			4		3

A rejtvényrácsban levő számok (1, 2, 3, 4, 5, 6) mindegyike csak egyszer fordulhat elő minden sorban és oszlopban, valamint nagyobb négyzetben.

Mini berakós

			☀	
			☀	
	☀			☀

Kétbetűs:

SÍ.

Hárombetűsek:

EKE, ERŐ.

Négybetűsek:

GYEP, ÖRÖK.

Ötbetűsek:

TEKER, TÖMEG.

Rakd be a szavakat a betűrácsba, a kiemelt sorban egy összettel is érő gyümölcs nevének kell kialakulnia!

Szóépítő

CSA	ROM	CSI	RUK
PAT	KER	KOL	SZI
HOL	FON	TOL	PÁR
PAT	TEL	IDE	REZ
TAN	GET	POG	

Alkoss hatbetűs szavakat a fenti szótöredékekből!
Tizenöt szót kell találnod.

1	6	11
2	7	12
3	8	13
4	9	14
5	10	15

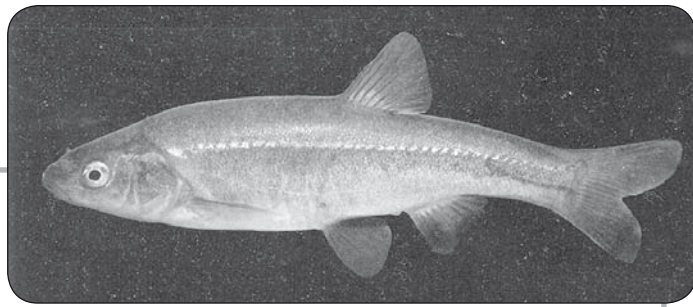
HOROG

Ritkaságok ritkasága

Csupán szeretnénk megmondani, mi a neve a képen látható halnak, de nem tudjuk. Magyar neve ugyanis nincs, és a szakirodalom is kizárólag tudományos (latin) nevével emlegeti. Bár az sem egyértelmű, hiszen szinonimái is vannak, mégis azt írjuk ide. Szóval: *Delminichthys ghetaldii* vagy *Phoxinellus ghetaldii*. Ejtsd: 'delminih-tisz' vagy 'fokszinellusz getaldii'. Ennyit a nevérol.

Azért számít ritkaságnak, mert csak egy szűk földrajzi térségen belül fordul elő, és ott sem botlunk bele lépten-nyomon. Élettere valójában a néhai Jugoszlávia kis területére korlátozódik. Bosznia-Hercegovina, valamint Horvátország karsztvidékén fordul elő, ott is csak bizonyos vizekben.

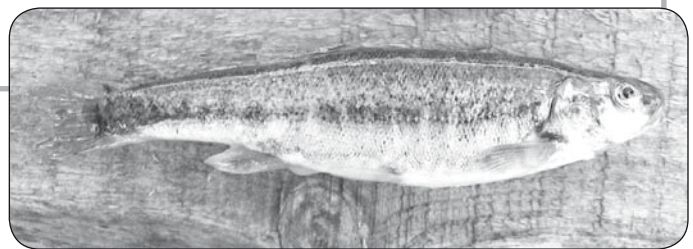
A karsztvidékre jellemző bűvópatakok és egyéb időszakos vizekben él ez a delmi... hogyishívják. Ezekre a patakokra jellemző, hogy esőzések, hóolvadások után a hegy mélyében növekvő víztömeg kibuggyan, és megtölti a máskülönben száraz patakmedreket. A vízzel együtt ilyenkor előkerül ez a hal is. Amikor azonban aszályosra fordul az időjárás, és a patakok kiszáradnak, a mi halunk is eltűnik. Persze, nem válik semmivé, csupán a szem számára lesz láthatatlan. A sziklás hegyek gyomrában levő víztartó medencékben, barlangok tavában várja az újabb esőzéseket. Csakhogy azokon a tájakon a vízben gazdag időszakok igen rövidek, az aszályosak pedig aránytalanul hosszabb ideig tartanak. Tehát a „delmi” – átmenetileg nevezzük így – rejtett életmódra rendezkedett be.

A halszakértők olyasmit is rebesgetnek, hogy a rejtett életmód időszakában igen kevés táplálék áll rendelkezésére. Feltételezik, hogy a szóban forgó hal óriási tartalékmenyiséget képes felhalmozni. Persze, nem éléskamrába rakja, mint mi a befőttet. A bőség időszakában fogyasztott táplálékot izomzatában zsírszövetként halmozza, és az inséges időszakban föléli. Ezzel most nem foglalkozunk részleteiben, de nem árt tudni, hogy a halak a koplalás bajnokai.

A kép nem árulja el, ezért mondjuk, hogy a szóban forgó hal törpe növéssű, nagyjai nyolc és tíz centi közöttiek, ritkán nagyobbak, gyakran kisebbek ennél. Leírásával sem foglalkozunk behatóan, hiszen házuk táján úgysem találkozunk vele. Csupán megemlíjtük, hogy a melltájékon, a hát középső részén és a faroknyél alsó felén nincsenek pikkelyei.

Tudományos nevének egyik szinonimája (*Phoxinellus*) arra utal, hogy rokoni szálak fűzik a *Phoxinus phoxinus* latin névre hallgató halhoz, melynek van magyar neve, mégpedig: fürge cselle. Igaz, szűkebb házuk táján az sem fordul elő, de a tiszta pisztrángos patakokban rendszeresnek mondható, és semmivel sem nagyobb a „delminél”. Lásd az alsó képet.

Hamupipőkészés

Sokan azt hiszik, a kutató halszakértők fehér köpenyt viselnek, és csillogó laboratóriumban dolgoznak. Aki eddig így gondolta, vessen egy pillantást a képre!

A fotón Nemanja Pankov és Sipos Sándor ichthyológusok (halszakértők) láthatók, enyhén mondva fülig sárosan. Hogy mit is keresnek? Adott esetben ez kissé bonyolult. Ezért maradjunk annyiban, hogy ujjnyi halak ezrei között turkálva válogatják ki azt, ami kell, és mellőzik azt, ami pillanatnyilag nem kell. Egy kisebb halastó ponty-állományának ivadékát tetvezik át, és igyekeznek különválasztani a szükségést meg a nem kívánatosat. És ezt csak úgy lehet, ahogy Hamupipőkének kellett. Csakhogy a mesebeli lánykának a galambok segítettek, a halszakértőnek viszont nem segít senki. És a gonosz mostoha utasítása nélkül is csinálják, méghozzá szívesen.

Persze, a halszakértők nem mindig fülig sárosak. Néha csak derékig, a legjobb esetben térdig. Előfordul, hogy nagyon sokáig nem alszanak. Néha hetekig. Persze, nem ugyanaz az ember virraszt, de

a csapat valamelyik tagjának mindig ébren kell lennie, és a munkasztal mellett kell tartózkodnia. Ez rendszerint akkor történik, amikor a halak szaporításán dolgoznak, és várják, hogy a megtermékenyített ikrából kipattanjon a lárva. Az ikrából ugyanis – tőlük hallottuk – lárva kell ki, és az csak akkor válik hallá, amikor önállóan kezd táplálkozni... De ez egy másik történet.

A nemalvásnak a csúcsideje a galócakeltetés. E hal ikrájának ugyanis állandó alacsony hőmérsékleten, mozgó vízben egész hónapot át mozdulatlanul kell maradnia. Hogy mindezt – meg itt és most kevésbé fontos elemet – tető alatt tarthassák, valakinek ébren kell maradnia, és a keltetőasztalok mellett kell ügyelnie. És ehhez sem kell a fehér köpeny.

Keltetőben a galócaikra

Készíts madáretetőt!

Az itt telelő madarak kevesebb élelemhez jutnak télen, mint nyáron. Ráadásul ilyenkor eleve több táplálékra van szükségük az életben maradáshoz, ezért érdemes segitenünk rajtuk.

Legegyszerűbb

Ha nem akarsz a madáretető elkészítésével bajlódni, akkor a legegyszerűbb, ha az ablakpárkányra szórsz nekik magokat és morzsákat.

A másik egyszerű megoldás, ha egy főtörszre „lebegő polcot” rögzítesz, és erre szóród a magokat. Elkészítése nagyon egyszerű, egy kis lécszög, fűrész, szeg és kalapács szükséges hozzá. A madarak egészen biztosan hálásak lesznek érte, és hamar odaszoknak.

Műanyag palackok

Újrahasznosításnak is kiváló, ha kiürült műanyag üvegből készítesz etetőt. Vágj

nyílást rá, a vágás helyét reszeld le, nehogy megsértse a madarak lábát! Akaszd egy ágra! Kis lábtartót is tehetsz bele: egy hurkapálcát keresztben szúrj át az üvegen.

Papírdoboz

Egy egyszerű, régi papírdoboz is felhasználható: nyitott felével felfelé tedd ki a párkányra, műanyagból pedig tegyél egy sátor alakú tetőt rá! Az alját erősítsd meg további kartonnal! Felhasználható egy gyümölcsdoboz is, ebben az esetben nem kell tetőről gondoskodnod.

Kosár

Fedett teraszra bátran tehetsz fedetlen madáretetőt is, például egy már nem használt fonott kosarat. Figyelj a megfelelő rögzítésre, hogy lehetőleg ne boruljon ki a tartalma, és mindenképpen tedd szélvédett helyre!

Háló

Csupán egy terményháló kell hozzá, és máris megtöltheted magvakkal a telelő madarak örömére.

A madáretető tartalma

A legjobb, ha a madáretetőbe olajos magvakat teszel, például napraforgómagot vagy tökmagot. Ha az ebédből maradt szalonna, akkor ennek a bőrét, vagy a zsíros részét is nyugodtan kiteheted, a madaraknak szüksége lesz erre az energiára.

Ne etesd őket péksüteménnyel, nedvszívó, romlékony eleségekkel, mert ezek a téli, nedves időben erjedésnek indulnak, és meg is penészednek, ami emésztőrendszeri gyulladást okozhat a hideg idő miatt amúgy is nagy kihívások elé állított madaraknál.

Elhelyezés

A madáretetőnek soha nem a külseje számít, sokkal inkább a tartalma és az elhelyezkedése. Ne tedd alacsonyra, mert ott a macskák megtámadhatják az éppen csipegető madarakat! Akaszd egy fára, így még a nedvességet is könnyebben elkerülheted.

Pofonegyszerű dolgok, amiket szörnyen nehéz megmagyarázni

Egy meg egy az kettő, a jobb és a bal egyértelmű, a bicikli működésénél pedig nincs egyszerűbb. De valóban így van?

1. Az „1+1=2” bizonyítása 300 oldalas

Az „egy meg egy” alighanem a legelső számtani törvényszerűség, amivel találkozunk. Az összeadás és a kivonás a létező legegyszerűbb művelet, hiszen, ha egy almád volt, és valakitől kapsz még egyet, akkor már kettő lesz. Amikor pedig az illető visszaveszi, megmarad egy. A számok nyelvén azonban korántsem ennyire magától értetődő ugyanez, mivel az „1+1=2” tételt több mint 300 oldalas leírással sikerült csak bebizonyítani, ráadásul a XX. században.

Ha nem hiszed, nézz utána! A kulcsszavak: Bertrand Russell, Principia Mathematica.

2. A „the” névelő használata az angolban

Akármiilyen szinten vagy angolból, egészen biztos, hogy a „the” szóval találkozol a leggyakrabban. Mégis ez az, aminek a használatát a legnehezebb elmagyarázni a más anyanyelvűeknek. Vajon miért mondják az angolok, hogy „szeretem a balettet”, de ha például a kábeltévééről van szó, akkor az elé

már nem szokás névelőt tenni? Nos, ezen még a nyelvészek is vitatkoznak, ám jó hír, hogy egy idő után ösztönösen tudni fogod, hogyan helyes.

3. A bicikli működése

A kerékpár immáron több mint száz éve az ember hú társa az utakon és a sportban. Ám a szakértők tulajdonképpen már a bicikli feltalálása óta vitatkoznak a pontos működési mechanizmuson. Hiába írunk 2014-et, eddig még egyetlen elmélet sem került bizonyításra. Főleg az egyensúllyal való kapcsolata rejtélyes a bringának.

4. Milyen hosszú a cérna?

Ha valaki a kezébe nyom egy darab cérnát, és megkérdezi, milyen hosszú, talán azt hiszed, a válaszhoz elegendő a pontos szemmérték vagy egy vonalzó. Ám mi van akkor, ha az illető pontosan akarná tudni a hosszúságot? Nos, Alan Davies humorista a BBC műsorában feltette a kérdést néhány tudósra. Mint kiderült, a válasz attól függ, ki mondja. A matematikusok szerint elméletileg minden cérna végtelen hosszúságú, míg a fizikusok úgy vélik: lehetetlen a mérés, hiszen a szubatomi részecskék egyszerre akár két helyen is lehetnek a szálon belül.

5. Az ásitás titka

Az ásitás az egyik leginkább magától értetődő, mégis legalaposabban tanulmányozott emberi viselkedés. A legfrissebb kutatás szerint a célja nem más, mint az agy hőmérsékletének optimalizálása – pontosabban szükség esetén a hűtés –, ám ez is csupán feltételezés. Sőt, azt sem tudja senki, miért „fertőző” a jelenség. Fogadjunk, már e bekezdés címének láttán is kísértést éreztél, hogy jó nagyot ásis!

6. Jobbra vagy balra?

Mielőtt kinevetnéd a nővéredet vagy a barátodat, amiért a másfajta térérzékelése miatt olykor nyomatékosan rá kell szólni, hogy „nem arra, másik balra!”, jusson eszedbe: ezek a fogalmak relatívak. Mégis hogyan magyaráznád el őket valakinek, aki nincs tisztában a koncepcióval? És mihez képest van a jobbra meg a balra? Ha veled szemben áll egy csoportkép, s meg kell mondanod, merre szerepel rajta egy bizonyos személy, akkor a fotó tájolását nézed, vagy a saját testedét?

Nyugodtan filozofálj még egy sort ezen a kérdésen, Kant is megtette...

Dagi

– Miért vagy ilyen kövér?
 – Hát tudod, az úgy volt, hogy én sohasem szerettem enni. Ezért a nagymama mindig azt mondta: egy kanállal a mama kedvéért, eggyel a tata kedvéért, eggyel a bátyád kedvéért!
 – No és?
 – Gondolj bele, nekem nyolc testvérem van!

Madár

Bandi a nagyapjával sétál. A kisfiú meglát egy madarat, és megkérdezi:
 – Nagypapa, az milyen madár?
 – Nem tudom, Bandikám.
 – Látod, nagypapa, ha kisfiú korodban megkérdezted volna, most meg tudnád mondani nekem!

Már nem tudja

Jancsi eszeveszetten szalad az utcán. Találkozik egyik barátjával, s az megkérdezi:
 – Miért futsz így, Jancsi?
 – Ott a sarkon verekszenek – lihegi a fiú.
 – És kit vernek? – hangzik az újabb kérdés.
 – Amíg én ott voltam, engem, de most már nem tudom.

Nem érti

– Látod, barátom, én rengeteg húst eszem, s olyan erős vagyok, mint a bika! – mondja Jenci a barátjának.
 – Nem értem – morfondírozik a barát. – Én nagyon sok halat elfogyasztottam már, mégsem tudok úszni!

Vadászaton

Jean a vadászaton lőtt egy vadkacsát.
 – Mondja, Jean, milyen magasan repülnek a vadkacsák? – kérdezi tőle a gazdája.
 – Vagy kétszáz méteren, uram.
 – Akkor ne pazaroljon több golyót rájuk! Ha egyszer olyan magasról leesnek, úgyis szörnyethalnak!

Skót vicc

Két skót beszélget:
 – Te, McGregor, miért mondogatod mindig a fiadnak, hogy a Föld forog?
 – Azért, hogy ne kérjen pénzt körhintára!

Képtárban

Egy absztrakt festő lelkesen magyaráz egyik képe előtt a látogatónak:
 – Amikor ehhez a képhez hozzáfogtam, még nem tudtam, mi lesz belőle.
 Mire a látogató:
 – És mikor fogja megtudni?

Órás vicc

– Képzeld, tönkrement az óram, pedig por-, ütés és vízálló volt.
 – És mi történt vele?
 – Elégett!

Állatkertben

Az apa elviszi a fiát az állatkertbe.
 – Papa, megnyomhatom azt a piros gombot?
 – Nyomjad.
 – Á-á-á-á! Apuka, ez megharapott!
 – Hát a nyulak már csak ilyenek!

Étteremben

– Van teknősbékalevesük? – kérdi a vendég.
 – Ön már evett ilyet? – kérdez vissza a pincér.
 – Nem, de nagyon szeretnék.
 – Akkor, uram, van!

Szúéknál

A szú hazatér rendes napi sétájából, és lelkendezve meséli el családjának:
 – A szomszéd házban lévő régiségkereskedésbe hongkongi bútorok érkeztek. Nem akartok vacsorára valami kínai specialitást fogyasztani?

Állomás

Egy járókelő megállít az utcán egy másikat:
 – Ne haragudjon, az állomást keresem.
 – Nem haragszom. Keresse!

Kamionos

A kamionos át akar hajtani a folyón, de a közepén elsüllyed az egész jármű. Kiúszik, megvakarja a szakállát, és így szól:
 – Hmmm, pedig a kacsának csak mellig ért!

Horgászeleség

Kovács horgászni indul. A felesége utána szól:
 – Ha még mindig olyan drága a pisztráng, jó lesz ponty is!

Valóban megtörtént

– Már megint elkéstél! – csóválja fejét a tanító, amikor Rudi jó negyedórával a csenget, és után lihegve belép a tanterembe.
 – No, mondjad a régi mesét, ugyanazt az okot!
 – Esküszöm, tanító bácsi – mondja Rudi –, most valóban megtörtént az, ami miatt mindig késtem!

Mérgezett alma

Amatőr színjátszó csoport telt ház előtt adta elő legjobb produkcióját. Amikor azonban Hófehérke bele akart harapni a mostohájától kapott almába, egy kisfiú berontott a színpadra.

– Ne edd meg! – kiabálta. – Mérgezett!
 Minden erejével belekapaszkodott Hófehérke kezébe, alig tudták a gyereket levonszolni a színpadról. De aztán sem maradt nyugton, mert amint Hófehérke szerepe szerint elalélt, a kisfiú visszakiabált:
 – Na látod! Nem megmondtam?

	Ilyen hosszú szarvas nem is létezik!		Vigyázat! Kerítés következik.
	Lepkefogóhely		Vándorköszörűs
	Festékbolt		10 % árengedmény
	Átszállás kerékpárra		Maximum 30 személy jöhet egyszerre.

Közlekedési jelek szabad értelmezésben

Ha a halak nem jönnek, nekünk kell lemennünk

Biztos pálya

– Az ön fiából biztosan úrhajós lesz – mondja az osztályfőnök Misi édesapjának.

– Valóban? – lepődik meg az apa. – És miől gondolja ezt?

– Órán a gondolatai a felhőkben járnak, amikor pedig kérdeznek tőle valamit, úgy néz, mintha a Marsról pottyant volna ide.

Gubanc van

A nagyokos magyarázza a társainak:

– A közmondásoknak általában átvitt értelmük van. Ha például korán reggel az utcán egy degeszre tömött pénztárcát találsz, azt ki lehet fejezni azzal, hogy „ki korán kel, aranyat lel”.

– Valami gubanc van – szól közbe egyik srác. – Az az ember, aki a pénztárcát elvesztette, korábban kelt fel. Nem?

Beugratós

– Hány süteményt tudsz megenni éhgyomorral? – kérdezi Pistitől a barátja.

– Hármat!

– No ne mondd! Csak egyet, mert a többi már nem éhgyomorral eszed.

Tetszik a beugratós tréfa Pistinek, rögtön át is szalad a szomszédba Misihez, és felteszi neki a kérdést. Misi így válaszol:

– Én öt süteményt.

– Kár – mondja Pisti. – Ha hármat mondtál volna, egy jó beugrató viccet mondtam volna!

Híres szobrok

– Tudod te, hogy kicsoda a Petőfi meg az Arany János?

– Hogyne tudnám! Két szobor, egyik a Duna-parton, a másik a Múzeumnál.

Csak korrektül!

– Névtelen levelet írni a legnagyobb alávalóság! – mondja az egyik.

– Úgy is van! – mondja erre a másik. – Én mindig aláírom valakinek a nevét.

Múzeumban

Egy gyerekcsoport ellátogat a múzeumba. A múzeum vezetője a fáraó családját mutatja be a gyerekeknek:

– Ez a fáraó, ez a fáraó felesége, ez a fáraó kislánya, ez a fáraó kisfia, ez a fáraó múmiája!

Erre megszólal egy kisgyerek:

– Az kije volt a fáraónak?

Váratlan utazás

A gyorsvonat egyik első osztályú fülkéjében öreg néni ül. Jön a kalauz, kéri a jegyet. A néni odaadja. A kalauz nézi, nézi, majd udvariasan így szól:

– Kérem szépen, az ön jegye Bécsbe szól, de ez a vonat Moszkvába megy.

A néni sajnálkozva csóválja a fejét:

– Ejnye, ejnye! Gyakran előfordul, hogy a vonatvezető így eltéveszti az irányt?

Nehéz munka

– Jogtalanak tartom – dohog a vendég a fodrásznál –, hogy néhány szál hajam levágásáért teljes árat kell fizetnem.

A fodrász így válaszol:

– Ne feledje, uram, önnek nem a vágást, hanem a kutatást kell megfizetnie.

A kalap a hibás

Egy idősebb hölgy hetven kilométeres sebességgel hajt a város utcáin. A rendőr megállítja, és udvariasan így szól hozzá:

– Ha nem tévedek, asszonyom, ön túllépte az ötvenet!

A hölgy elpirul, és zavarában így válaszol:

– Ó, nem, kedves uram, még nem, csak ez a kalap kissé öregít.

A szél marad

Egy angol az idegenvezető kíséretében bejárta a Hortobágyot. Az idegenvezető megáll egy kis csárdánál:

– Emellett a csárda mellett valamikor egy szélmalom állott.

– No és mi történt vele? Elpusztult?

– Igen, kérem. De csak a malom.

A szél meg ma is megvan.

Iskoláink névadói

Fejős Klára, Nagykikinda

A Fejős Klára Általános Iskola a két legrégebbi iskola egyike Nagykikindán. 1812-ben alapították mint egyházi népiskolát a római katolikus egyház keretében. Mivel a tanulók száma évről évre növekedett, az iskolatanács 1893-ban döntést hozott az új iskolaépület megépítéséről, és három évvel később elkészült az épület, melyet ma is használnak. Az épület állami védelem alatt áll szépsége és építészeti értéke miatt. A második világháború után sokáig ez volt az egyetlen iskola a városban, ahol magyar nyelven folyt a tanítás.

Az iskola névadója 1921-ben született Budapesten zsidó családban. Elvű kommunista volt; a partizán ellenállási mozgalom résztvevője, és nem mellékesen orvostanhallgató Belgrádban. A magyar rendőrséggel folytatott tűzharcban 1943-ban vesztette életét Palánkán.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz

Mi látható a fotón? Felismered mit csinál ez a két népies ruhába öltöztetett kislány? Mit tartanak a kezükben? Esetleg mit csinálnak, vagy gyakorolnak?

Reméljük, a nyomda ördöge nem babrál ki velünk, és gyorsan rájöttek, milyen pillanatot örökített meg a fotós. Eheti kérdésünk az, hogy felismered-e, mi történik a képen? Hogy némi segítséget adjunk, a kérdést úgy fogalmazzuk meg: milyen táncot gyakorolnak a lányok?

Ha rájöttek a válasza, küldjétek el nekünk, és nyerjétek! Természetesen az adataitokat is tüntessétek fel: név, osztály, iskola, település. A helyes megfejtők között egy jutalmkönyvet sorsolunk ki. Jelentkezése-

ket november 12-éig fogadjuk levélcímünkön: **Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**, vagy a **szerk@jopajtas.info** e-mail címen.

Előző, 31. számunk 34. oldalán megjelentetett fotónkon valóban a báránybőrbe bújt farkas látható. Azokra az emberekre mondhatjuk ezt, akik elhitetik velünk, hogy jószándékúak velünk, miközben ártani akarnak nekünk. Sajnos, ilyen is van, nem árt óvatosnak lenni.

Örülünk a sok helyes válasznak, a megfejtők közül a szerencse ezúttal a szenttamási **Sándor Bálintra, a J. J. Zmaj iskola 4. osztályosára** mosolygott, akinek november elején postázzuk a könyvjutalmát.

Játékunk folytatódik!

A szabadkai EmArt Műhely két növendéke legutóbb egy franciaországi pályázaton jeleskedett, melynek a témája a mozgás volt. A legjobb száz alkotást választotta ki a zsűri négy korcsoportban. **Kovács Ákos** a korcsoportjában 7., míg **Mihaela Karamatić** a 28. helyen végzett csoportjában. Mindketten értékes rajzfelszerelést kaptak az oklevél mellé.

GME

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

67 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön
- Első szám: 1947. január 1.
- Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács
- Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia
- A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália**
- A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta**
- A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
- Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály**
- Lektor: **Rajnai Anita**
- Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Tomán Mária
- Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon)
- Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza
- Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com
- Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!)
- Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel)
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
- Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
- A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató
- Jó Pajtás az interneten: <http://www.tipnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com